

**Bīstama
Latgales
autonomijas
ideja**

2. lappusē

**Būt vai nebūt
muzejam
Aizkalnē**

5. lappusē

**"Rūtoj" svin
dzimšanas
dienu**

8. lappusē

TV3 raidījuma *levas pārvērtības* atlase Preiļos

● Pirms jaunās sezonas sākuma TV3 raidījuma *levas pārvērtības* radošā komanda viesojās Preiļos. Kuras no kandidātem uz brīnumainajām pārvērtībām tās piedzīvos, redzēsīm televizoru ekrānos. Attēlā raidījuma radošā komanda — (no kreisās) modes māksliniķi Sonita Pāvuliņa, Gints Bude, raidījuma producente Dīta Degtere, vizāziste stiliste Kristīne Andersone un projekta bildētājs Aivars Kvālbergs. Foto: L. Kirillova

Tās sievietes, kas sekojušas TV3 raidījuma *levas pārvērtības* sižetiem vairāku sezonu garumā, jūsmojušas par rezultātu un klusībā cerējušas uz brīnumu, svētdien, 9. decembrī, varēja spert pirmo soli sava sapņa īstenošanai. Preiļu kultūras namā pirms jaunās sezonas sākuma viesojās raidījuma radošā komanda. Tās uzdevums — veikt dalībnieču atlasī.

Lai novērtētu, vai sievietei patiešām vajadzīgas pārvērtības, viņa ir jāredz klātienē. Tā uzskata raidījuma veidotāji un tāpēc šogad devušies tūrē pa Latviju. Preiļi bija viena no pēdējām pilsētām

pirms noslēguma Rīgā. Pasākumā sievietēm bija iespēja ne tikai piedalīties jauno dalībnieču atlasē, bet arī apmeklēt modes māksliniķu Ginta Budes, Sonitas Pāvuliņas meistarklasi, saņemt vizāzistes padomus.

Pieteikties pārvērtībām vēlmi bija izteikušas divdesmit dažāda vecuma dāmas no Preiļu un apkārtnējiem novadiem — mājsaimnieces, pedagoģes, uzņēmējas, pašvaldību iestāžu darbinieces. Kā atzina Gints Bude, tas esot pozitīvi, ka tik daudz sabiedriski aktīvu sieviešu vēlas izskatīties labāk. Taču vairākām kandidātem uz pārvērtībām nācās uzklaut arī ko citu.

Mēs jūs neņemsim, jūs izskatīties

pārāk labi... Jums ir ideāla gaumes izjūta... Turpiniet spēlēt ar krāsām un nebistieties... Šādi modes māksliniķu secinājumi ne vien iedrošināja, ka izvēlēts pareizais ģērbšanās stils, bet arī iepriecināja, un dāmas, lai gan saņēmušas atraidījumu, bija smaidīgas un apmierinātas. Vēl jo vairāk tāpēc, ka visas neskaidrības varēja atrisināt modes māksliniķu sniegtajā meistarklasē. Gints Bude un Sonita Pāvuliņa atbildēja uz jautājumiem un stāstīja par aktuālākajām tēmām — kas ir mode un stils, dreskods, kas ir veselīgs apģērbs, kā neapmaldīties lielveikalu un modes žurnālu piedāvājumā.

Turpinājums 2. lappusē.

Cienījamie lasītāji!

Vēl neesat paspējuši abonēt "Novadnieku" nākamajam gadam? Piedāvājam unikālu iespēju to izdarīt par īpaši izdevīgu cenu.

TIKAI 4 STUNDAS TRAKAS CENAS!

Tikai vienu dienu, tikai 4 laimīgas stundas jūs varēsiet abonēt laikrakstu 2013. gadam par šādu cenu: **maksājot uzreiz par visu gadu Ls 32**

Ls-40,92 (cena "Latvijas Pasta")

KAD? KUR? Sestdien, 15. decembrī, no pulksten 9.00 līdz 13.00 redakcijā, Brīvības ielā 14, Preiļos.

Cienījamie lasītāji,
reklāmdevēji!

Sakarā ar Ziemassvētku
brīvdienām tiek mainīts

"Novadnieka"
iznākšanas grafiks.

Laikraksts

iznāks

14., 18., 21.,
28. decembrī.

NACIONĀLĀS ZIŅAS

Valsts prezidents vakar svinēja savu dzimšanas dienu

Pirmdien dzimšanas dienu svinēja Valsts prezidents Andris Bērziņš. Bērziņš dzimis 1944. gada 10. decembrī, un vakar viņam apritēja 68 gadi. Prezidenta preses sekretāre Līga Krapāne sacīja, ka prezidents dzimšanas dienu svinēja ģimenes lokā. Savukārt darbā viņu sveica arī Valsts prezidenta kancelejas darbinieki.

Radikālie ekstrēmisti aģitē par Latgales autonomiju – latgalieši, saturieties, nu tik būs!

Par Latgales autonomiju nu jau iestājas divas radikālās politiskās partijas – Vladimira Lindermana «Par dzimto valodu» un svaigi dibināta politiska organizācija «Gods un kārtība». Šo partiju sestdien dibināja Daugavpils krievvalodīgie jaunieši, bet partijas rīkošanu organizēja un atbalstīja pazīstamais Krievijas interešu ideoloģiskais pārstāvis Latvijā Aleksandrs Gaponenko. Vladimirs Lindermans sestdien Daugavpilī bija noorganizējis konferenci Latgales autonomijas idejas popularizēšanai. Pirms pāris dienām Lindermana un viņa ciņubiedra Ilariona Girsas dzīvesvietā kratišanu bija veikusi Drošības policija. Oratori konferencē viens pēc otra uzsvēra, ka neprasa Latgales atdalīšanu no Latvijas valsts, bet tikai autonomiju. Vladimirs Lindermans, partijas «Par dzimto valodu» vadītājs: «Čiņa par autonomiju, tas nav ātrs ceļš. Vajadzīga zinātniska bāze. Vajag maksimāli palielināt cilvēku loku, es domāju inteliģenci un uzņēmējus, kuriem šī ideja patīktu un kas ar to aizrautos. Un redzētu tās perspektīvu. Šodien mēs speram pirmo soli». Lindermana domubiedri sabiedrībai piedāvāja dažādus autonomijas variantus. Sprieda, cik neatkarīgi no Itālijas dzīvo sicīlieši. Izvērtēja situāciju Katalonijas apgabalā, kur tiek gatavots referendums par atdalīšanos no Spānijas, vērsa uzmanību uz Dienvidosētijas tipa autonomiju, kur saimnieko Krievijas karaspēks. Ilarions Girs, partija «Par dzimto valodu»: «Ir zināmi precedenti, kam sekoja Dienvidosētijā, Abhāzija, sekos vēl. Autonomija un atdalīšanās. Drošības policija un tās darbinieki, kas te uz palodzes sēž, uzskata, ka tas ir noziegums. Bet īstenībā tā nav. Ne autonomija, ne valsts sadalīšana nav noziegums. Pat Latvijas Satversmē atdalīšanās ir atļauta. Vienkārši tā ir sarežģīta procedūra, kas prasa atsevišķu referendumu. Prasa kvorumu, daudz balsu par, kuras grūti dabūt. Bet tas arī ir iespējams».

Kamēr Lindermans un Ilarions Girs rīkoja konferenci par Latgales autonomiju, dažus kvartālus tālāk nodibināja partiju tieši Latgales autonomijas idejas virzīšanai. Ap 170 domubiedri sestdien bija sanākuši, lai dibinātu partiju «Gods un kārtība». Plašākai sabiedrībai par to izziņots netika. Dibinātājs ir bijušais Vladimira Lindermana organizācijas «Par dzimto valodu» Daugavpils nodaļas vadītājs Jurijs Zaicevs. Nu viņš no Lindermana ir atšķēlies, lai sāktu patstāvīgu politisku karjeru.

«Nekā personīga» tapa zināms, ka partiju Zaicevam izdevās izveidot, pateicoties valodas referenduma aktivistu sarakstam, kas bija viņa rīcībā. Palīdzēja arī Aleksandrs Gaponenko, kuru Drošības policijas priekšnieks Jānis Reiniks nodēvējis par Krievijas valsts interešu patieso īstenotāju Latvijā valodas referenduma laikā. Gaponenko kā goda viesis atklāja partijas «Gods un kārtība» dibināšanas kongresu.

Aleksandrs Gaponenko: «Ir skaidrs, ka neapmierinātība ir ļoti liela. Šo neapmierinātību nepieciešams virzīt uz tādām civilizētām, demokrātiskām formām kā pretošanās. Radīt partiju, kas mobilizētu tos apspiestos sabiedrības slāņus, kas mūsu valstī sastāda absolūto vairākumu. Tas, ka nav partijas, kas aizstāvētu to intereses, tas traucē politiskajai kārtībai». Gaponenko dalīja politiskos pienākumus kā armijas virsnieks kaujas uzdevumus. «Saskaņas centram» jāmobilizē krievu inteliģence, Zaiceva partijai – zemākie slāņi. Kura partija vislabāk sevi parādīs, to Gaponenko un viņa vārdā neminētie sabiedrotie arī atbalstīs.

Lai arī dibināšanas kongresā nebija likumā prasīto 200 Latvijas pilsoņu, partija pieņēma programmu, kurā iestājas par Latgales autonomiju, un par savu priekšsēdētāju ievēlēja Juriju Zaicevu.

Sagatavoja T.Elste

TV3 raidījuma *levas pārvērtības* atlase Preiļos

Sākums 1. lappusē.

Abi modes mākslinieki meistarklases klausītājam sniedza sava veida laimes formulu jeb modes recepti. Kā to izmantot, tas tagad ir pašu sieviešu ziņā.

Levas pārvērtības producete Dita Degtere pastāstīja, ka jaunajā sezonā raidījums attīstīsies un piedāvās sievietēm plašākas iespējas. Bez drēbju skapja revidēšanas, veikalu apmeklējuma, pārvērtībām pie friziera un grima mākslinieka būs iespēja veikt acu operāciju Lūkina acu klinikā, kā arī tikt vaļā no liekajiem tauku kunkuliņiem un veikt plastiskās izmaiņas. Šādas iespējas piedāvā raidījuma sadarbības partneri. «Mums, raidījuma veidotājiem, ir milzīgs gandarījums, kad filmēšanas noslēgumā redzam savīļņojumu un pozitīvās emocijas, kas staro no pārvērtības piedzīvojušās sievietes, viņas tuviniekiem, radiem un draugiem. Tā raidījumam ir milzīga pievienotā vērtība,» sacīja producete Dita Degtere.

Modes māksliniece Sonita Pāvuliņa atzina, ka daudzām Latvijas sievietēm diemžēl ir pārāk zems pašnovērtējums, bet raidījuma radošās komandas uzdevums — dot vēlēšanos, spēku un sapratni, kā tikt ar problēmām galā, kur meklēt nepieciešamo informāciju. Viņas kolēģis Gints Bude savukārt izteica domu, ka gaumes un stila izjūta būtu jāizkopj skolā, jāmāca jauniešiem etiķeti un labu uzvedību: «Mūsdienu skolā pietrūkst tādas mācības, un būtu brīnīšķīgi, kad ap devīto klasi, kad jaunieši jau gandrīz pieauguši, viņi iemācītos tādas elementāras lietas kā, piemēram, ēst zupu, smeļot to no teriņes, lietot galda piederumus, kā sabiedrībā jāuzvedas vīriešiem un kā sievietēm. Tas ir vispārējās kultūras jautājums.»

Daudzas sievietes mūsdienas modes apstākļos jūtas kā džungļos. Var apmulsēt plašajā un brīžiem pretrunīgajā informācijā, ko saņemam no preses, televīzijas, interneta un ko redzam veikalā. Abi modes mākslinieki minēja, ka, iztaujājot atlases dalībnieces, būtiski bijis uzzināt, kur sievietes iegādājas apģērbus. Nevajag pelt, ja drēbes gabals nopirkts tirgū, arī tur var iegādāties stilam atbilstošu tērpu. Sonita Pāvuliņa uzteica iztaujātās dāmas, jo daudzas no viņām prot adīt, tamborēt un tā daudzveidot savu garderobi. Raidījuma veidotāji arī ieteica šūt apģērbus

● Atbildīgs posms pretendētēm uz pārvērtībām bija saruna ar raidījuma producenti Ditu Degteri (no kreisās), modes māksliniekam Gintu Budi un Sonitu Pāvuliņu.

● Noderīgus padomus dāmām piedāvāja stiliste un vizāziste Kristīne Andersone.

ja ne pašām, tad vērsties pēc palīdzības pie apģērbu modelētājiem un konstruktoriem.

Kuras no atlasītajām dāmām, tiks izvēlētas raidījumam, pagaidām nav zināms. Tas esot jāskata visas Latvijas kontekstā, skaidroja raidījuma veidotāji, bet, iespējams, patīkamas pārvērtības varētu piedzīvot viena, divas vai pat trīs dāmas.

Domāt par savu ārējo izskatu, bet darīt to vēsu prātu nevis ar sievišķīgu emocionalitāti. Maksimāli izsargāties no negatīvām domām, saglabāt optimismu un ticību sev, tad skaistās lietas atnāks pašas — tāds ir TV3 raidījuma *levas pārvērtības* veidotāju Ziemassvētku novēlējums Latgales sievietēm.

L.Kirillova

Autonomijas ideja ir bīstama Latgalei un visai Latvijai lojāliem iedzīvotājiem

Biedrība "Latgolys Saeima" izsaka publisku nosodījumu Latgales autonomijas konferencei, kas tika organizēta 2012. gada 8. decembrī Daugavpilī.

Tā ir bīstama situācija, kad pretvalstiski domājoši un ārpus Latgales dzīvojoši spēki iesaistās darbībās, kas tiešā veidā ir kaitnieciskas Latvijas valstij un Latgales latviešiem, tāpat kā lojāli noskaņotiem citu tautību pārstāvjiem Latgalē. Latgalē dzīvo 46% latviešu un faktiski Latgalē mēs jau esam minoritāte. Tādās apstākļos jebkura autonomija ir bīstama, jo būtu latviska pēc nosaukuma, bet slāviska, precīzāk, padomiska, pēc satura un piepildījuma.

Tāds stāvoklis ir izveidojies nenovērsto okupācijas seku rezultātā un

pateicoties tam, ka iepriekšējo 20 gadu neatkarības laikā Latvijas valsts vadītāji lielā mērā bija ignorējuši Latgalē esošās ekonomiskās atpalicības, kultūras vērtību savdabības un rusifikācijas problēmas.

Aicinām Latvijas izpildvaru un likumdevējvaru pastiprināti pievērst uzmanību augstāk minēto jautājumu risinājumam. Aicinām ne tikai ar vārdiem, bet ar darbiem un konkrētu atbalstu stiprināt Latgales ekonomiku un latgaliskumu, kas ir Latgalei raksturīgākais un dabiskākais latviskums. Diemžēl, joprojām vairāk laikraksti pat Latgalē baidās publicēt savās slejās rakstus Latgales latviešu (latgaliešu) valodā.

Kopš 90-tajiem gadiem Latvijā plaši pārrunāta, bet joprojām netiek īstenota saprātīga reģionālā reforma – ministriju

funkciju decentralizācija stiprinot plānošanas reģionus. Valsts iestādes gadu no gada samazina savu darbinieku skaitu reģionos, Latgales robežas katrā institūcijai ir citādas. Jo ilgāk šie jautājumi netiks sakārtoti, jo vairāk, diemžēl, tiks izmantoti dažādās politiskās spekulācijās.

Biedrība "Latgolys Saeima", tāpat kā daudzu politisko apvienību pārstāvji Rēzeknē, kas 2012. gada 18. novembrī kopīgi parakstīta aicinājumā izteica savu atbalstu Latvijas vienotības idejai, mēģinās aktivizēt savu darbību iedzīvotāju aktivitātes celšanai sabiedriskā viedokļa paušanā pret Latgales autonomijas un separatisma idejām.

Biedrības "Latgolys Saeima" valdes priekšsēdētājs Andris Slišāns

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs – SIA «NOVADNIEKS REDAKCIJA».

Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 65307057, mob. tel. 29410288 (redaktorei), 65307057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

žurnālistiem — 65307058, mob. t. 22079178.

Fakss 65307057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales druka» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī (otrdien, piektdien).

Vietējo uzņēmēju tirdziņam liels atbalsts

8. decembrī Livānu novada kultūras centra telpas bija atvēlētas gadskārtējam Ziemassvētku tirdziņam, kas bija sarīkots jau trešo gadu pēc kārtas un pulcēja vairāk nekā 40 tirgotājus gan no novada, gan citām Latvijas vietām.

Apmeklētāji varēja iegādāties dažnedažas lietas, ko piedāvāja pašmāju ražotāji, — ābolus un bumbierus no vietējām zemnieku saimniecībām, biškopības produkciju: medu, vaska sveces, bišu maizi, ziedputekšņus, koka amatniecības izstrādājumus, dažādus rokdarbus — zeķes, cimds, šalles, lakatus, segas, tekstilizstrādājumus, mājās ceptu maizi, putraimu desas, pašgatavotu sviestu un daudz ko citu. Ierosme par tirdziņa rīkošanu savulaik radās Livānu uzņēmēju padomē, kopā ar pašvaldību meklējot idejas vietējo uzņēmēju atbalstam.

Pircēji, kā arī tirgotāji atzinīgi novērtē gan pašu ideju, gan arī iespēju tirgoties iekšējās, nevis uz ielas. Tas rada patīkamu un atbrīvotu svētku gaisotni, ļauj drošāk izvērsties ar savu produkciju, neuztraucoties par laika apstākļiem. Savukārt pircēji ilgāk uzkavējas siltajās telpās, kur virto Ziemassvētku smaržas un skaņas. Par tirdziņu atzinīgi izteikušies arī mazie mājrāzotāji, kam ikdienā pietrūkst iespēju veicināt savu atpazīstamību,

bet tirdziņa organizatori tirgotājiem no Livānu novada šo iespēju nodrošina bez maksas.

Šogad tirdziņu papildināja jauna aktivitāte, jo tā laikā notika konkurss «Esi pamanīts!». Apmeklētāji varēja nobalsot par sev tīkamāko tirgotāju. Kā informēja Livānu inženiertehnoloģiju un inovāciju centra vadītāja Zane Gaiduka, kopumā nobalsoja vairāk nekā 300 apmeklētāji. Par uzvarētāju konkursā ar iegūtajām 42 balsīm kļuva rokdarbniece Aida Rotčenkova, kas darbojas arī Tautas lietišķās mākslas studijā «Dubna» un piedāvāja ne vien brīnišķīgi smalkus rokdarbus, sākot no zīda šallēm līdz pat austām grīdas sedziņām, bet prata arī piesaistīt pircējus. Kā balva Aīdai Rotčenkovai tika pasniegta goda zīme — stikla figūriņa ar konkursa moto «Esmu pamanīts!».

Nākamais tirdziņš tiek plānots Livānu pilsētas svētku laikā jūlijā, bet pēc tam atkal decembrī.

Par tehnisko atbalstu organizatori teica paldies Livānu novada kultūras centra darbiniekiem un akciju sabiedrības «Latvijas valsts meži» Dienvidlatgales mežsaimniecībai.

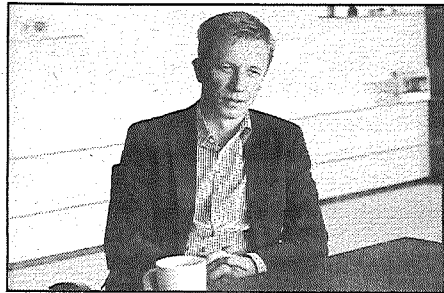
L.Rancāne

● Ziemassvētku tirdziņā bija bagātīgs preču klāsts un atbilstoši liela pircēju ieinteresētība.

Citadele – vietējā banka Latvijas iedzīvotājiem un uzņēmējiem

Līdz ar pēdējo laiku notikumiem banku sektorā, daudzi Latvijas iedzīvotāji šobrīd izvērtē, kuru banku izvēlēties. Par aktuālākajiem bankas Citadele pakalpojumiem iedzīvotājiem un uzņēmumu kredītesānu sarunājāties ar Citadeles valdes priekšsēdētāju Gunti Beļavski.

GUNTIS BEĻAVSKIS, bankas Citadele valdes priekšsēdētājs

“Citadele sniedz visus pakalpojumus, kas cilvēkiem ikdienā vajadzīgi”

— Ja cilvēkam šobrīd jāizvēlas, uz kuru banku iet, ko varētu piedāvāt banka Citadele?

— Citadele sniedz visus pakalpojumus, kas cilvēkiem ikdienā vajadzīgi, sākot ar algas vai pensijas kontu un beidzot ar aizdevumu mājokļa iegādei vai remontam. Ikdienas norēķiniem piedāvājam Citadeles norēķinu karti un Win-win karšu komplektu. Savukārt lielākiem pirkumiem vai mājokļa remontam mēs piedāvājam American Express kredītkarti, kuras kredītlimitu mūsu bankā ir iespēja noteikt laiku izmantot bez procentu maksājumiem. Tāpat, iepērkoties ar American Express kredītkarti vai Win-win kartēm, 100 tirdzniecības vietās Latvijā ir iespēja saņemt atlaides un Win-win kartēm tiek krāti arī punkti, par kuriem var saņemt dāvanu kartes. Lielākiem pirkumiem, ceļojumiem vai remontam piedāvājam arī patēriņa kredītu, kas ir daudzārt izdevīgāks, nekā ātro kredītu kompāniju piedāvātie aizdevumi. Sniedzam iespēju iedzīvotājiem izvēlēties arī no citu

banku piedāvājumiem atšķirīgu hipotekāro kredītu nekustamā īpašumu iegādei.

— Vai iedzīvotāji visā Latvijā var saņemt Citadeles pakalpojumus?

Mēs esam vietējā banka, kas ir pieejama ne tikai Rīgā, bet visos Latvijas reģionos. Citadeles filiāļu tīkls ir 3. lielākais Latvijā, un vairāk nekā puse no filiālēm atrodas reģionos. Lai Citadeles pakalpojumi būtu vēl ērtāk pieejami iedzīvotājiem, turpinām attīstīt plašu un ērtu bankomātu tīklu. Šobrīd Latvijā kopumā ir 150 Citadeles bankomāti, bet kopā ar Citadeles draudzīgajiem — Hipotēku bankas, GE Money Bank un Nordea bankas — bankomātiem mūsu klientiem izdevīgi izmantojami ir 410 bankomāti un turpinām uzstādīt jaunus.

Citadeles internetbankā un bankomātos var ērti veikt rēķinu apmaksu. Šogad pilnībā pārgājām arī uz jaunu un ērtāku internetbanku. Tāpat katrā Citadeles filiālē ir internetskops, kuru izmantot palīdzēs filiāles laipnie darbinieki. Klientiem nereti savus finanšu jautājumus nepieciešams risināt arī ārpus darba laika, tāpēc mēs nodrošinām iespēju sazināties ar Citadeles Klientu atbalsta centru pa tālruni 67010000, kas jebkurā diennakts laikā var palīdzēt. Pats svarīgākais ir tas, ka mums katrs klients ir vērtība, un ar prieku gaidām ikvienu mūsu filiālēs visā Latvijā!

— Banka Citadele ir apliecinājusi, ka tā stabili attīstās un tās finanšu rādītāji arvien uzlabojas. Kā jūs to skaidrojat?

— Jā, Citadele stabili attīstās — bankas finanšu rādītāji turpina uzlaboties, mēs strādājam ar peļņu un mūsu klientu skaits

tomēr arī darāmā vēl ir daudz. Līdzšinējās veiksmīgās darbības pamatā ir bankas ilgtermiņa stratēģija. Esam izveidojuši tādu biznesa modeli, kas ļauj bankai pašfinansēties un iztikt bez starptautiskiem aizdevumiem. Stabilitāte ir mūsu prioritāte. Mums ir svarīgi atdot morālo parādu valstij un nodokļu maksātājiem. Uz to mērķtiecīgi ejam. Mūsu līdzšinējais darbs ir novērtēts arī starptautiskā mērogā — šogad banka Citadele Baltijas korporatīvās pārvaldības institūta pētījumā tika atzīta par vislabāk pārvaldīto valstij piederošo uzņēmumu Baltijas valstīs.

— Kuras uzņēmējdarbības nozares banka Citadele ir finansējusi visvairāk?

— Šī gada pirmajā pusgadā visvairāk esam finansējuši lauksaimniecības nozarē un apstrādes rūpniecībā strādājošos uzņēmumus. Mēs finansējam jomas, kas ir dzīvotspējīgas un sniedz pievienoto vērtību arī valstij kopumā. Meži, lauki — tā ir Latvijas zaļā nafta. Ražošana, ne tikai lauksaimnieciskā, ir nozare, kas tiešākajā veidā ietekmē pārējās un sekmē valsts iekšējo patēriņu, jo ražošanas procesā ir nepieciešami dažādi pakalpojumi sniedzēji — būvnieki, tehnoloģiju un inovāciju speciālisti un citi profesionāļi. Tas ir svarīgi visai valstij.

— Kādas priekšrocības Citadele var piedāvāt uzņēmējiem, salīdzinot ar citām bankām?

— Mēs izskatām projektus salīdzinoši īsā laikā, jo lēmumus pieņemam tepat Rīgā un mums kā vietējai bankai tie nav jāaskaņo citās valstīs. Arī laiks līdz finansējuma piešķiršanai ir īsāks nekā citām bankām — 2 līdz 4 nedēļas no uzņēmuma finanšu dokumentu saņemšanas.

Piedāvājam uzņēmējiem gan kredītus un kredītlīnijas par konkurētspējīgiem nosacījumiem, gan akreditīvus un garantijas. Šie pakalpojumi tagad kļūst arvien pieprasītāki, jo ir nepieciešami uzņēmējiem, lai piedalītos vietējos vai starptautiskos konkursos vai veidotu sadarbību ar vēl nezināmu biznesa partneri, un sniedz uzņēmējam drošību, ka solītā prece vai nauda no biznesa partnera tiks saņemta, jo banka ar savu finansējumu to garantē.

Sniedzam virkni pakalpojumu arī uzņēmumu ikdienas finanšu operāciju nodrošināšanai. Redzam, ka arvien vairāk darba devēju izvēlas veikt algu pārskaitījumus, izmantojot banku Citadele.

— Par kādiem bankas Citadele pakalpojumiem visvairāk interesējas Livānu novada iedzīvotāji un uzņēmēji?

NORMUNDUS LIEPNIKS, bankas Citadele Līvānu Klientu apkalpošanas centra vadītājs

— Uzņēmēji mūsu filiālē interesējas par kredītesānu. Visaktīvāko interesi izrāda lauksaimnieki un zemnieku saimniecības, kam kredītlīdzekļi lielākoties nepieciešami attīstībai, un mēs varam piedāvāt konkurētspējīgus nosacījumus kredīta saņemšanai. Līvānos uzņēmēji aktīvi izmanto arī bankas Citadele piedāvātos lizinga pakalpojumus, lai iegādātos jaunu tehniku.

Pieaug arī iedzīvotāju interese par ilgtermiņa saistībām sava mājokļa iegādei, īpašuma remontam. Un pozitīvi pārsteidz, ka šie iedzīvotāju lēmumi pārsvarā gadījumu ir ļoti pārdomāti, izsverot riskus un savas spējas atmaksāt aizdevumu.

Cilvēki arvien vairāk norēķinās ar karti, nevis skaidru naudu, tāpēc pieprasītas ir bankas Citadele maksājumu kartes, kas ir ne tikai ērtas norēķiniem, bet arī sniedz iespēju saņemt dažādas atlaides un bonusus, tajā skaitā atlaides aptiekās un degvielas iegādei, kā arī naudas atmaksu un dāvanu kartes par pirkumiem, kas vēl papildus motivē mūsu klientus norēķināties tikai ar maksājumu kartēm.

Tāpat cilvēkiem turpina pieaugt interese par ilgtermiņa uzkrājumiem, tajā skaitā 3. līmeņa uzkrājumu veidošanu Citadelē, jo mums ir labs ienesīgums un redzam, ka iedzīvotāji arvien vairāk domā par savām vecumdienām.

● Apmaksāts laukums

UZZINĀI

Bankas Citadele Līvānu klientu apkalpošanas centrs atrodas Līvānos, Rīgas ielā 112.

Darba laiks: darba dienās no plkst. 8.30 līdz 17.30.

Tālrunis: 6 534 2312

Plašāka informācija arī Citadeles mājas lapā: www.citadele.lv

palielinās. Šogad vien Citadelei ir pievienojušies vairāk nekā 11 tūkstoši jaunu klientu privātpersonu segmentā un vairāk nekā 100 jaunu klientu uzņēmumu apkalpošanas segmentā. Klientu uzticība mums ir ļoti svarīga, un mēs darām visu, lai savus klientus apkalpotu iespējami labi. Šajā jomā beidzamo divu gadu laikā jau daudz kas paveikts,

AKTUĀLA TĒMA

Vienoto platības maksājumu — tikai aktīvajiem lauksaimniekiem

Publiskots Eiropas Revīzijas palātas pirmais, īpašais ziņojums pat atbalstu jaunajām dalībvalstīm. Revīzijas palāta aicina pārskatīt atbalsta struktūru — vienotos platību maksājumus izmaksājot tikai aktīvajiem lauksaimniekiem, kas veic regulāras lauksaimnieciskās darbības.

Zemnieku saeima, līdzdarbojoties Eiropas lauksaimnieku organizācijā COPA-CEGEA, jau vairākkārt ir piedalījies diskusijās un uzsvērusi nepieciešamību mainīt atbalsta saņēmēju definīciju, nosakot, ka maksāju-

mus var saņemt tikai aktīvi lauksaimnieki. Arī kopīgā COPA-CEGA nostāja ir, ka definīcijai jābūt tādai, lai dalībvalstīs varētu ieviest saņēmējiem kritērijus, kas to nodrošinātu. Diemžēl pašreizējais ES Komisijas likumdošanas priekšlikums nepiedāvā reālu risinājumu.

Mēs Latvijā šīs nepilnības esam apzinājuši un norādījuši uz tām jau sen. Tiešmaksājumi jeb atbalsts par zemes uzturēšanu labā lauksaimniecības vai vides stāvoklī ir nepareizs pēc savas būtības. Lai saņemtu maksājumus, pašlaik pietiek ar lauka nopļaušanu vienreiz gadā. Problēma ir ES definīcijā, nevis tajā, kā dalībvalstīs,

šoreiz jaunās dalībvalstīs, šo maksājumu ievieš. Būtībā problēma ir vārdu «vai», kas neprasa lauksaimniecisko ražošanu vietās, kur pēc visas loģikas tai būtu jābūt. Nomainot «vai» ar «un», viss būtu kārtībā. Mūsaprāt, problēma ir tādēļ, ka Eiropas Komisija acimredzot staigā Eiropas zemes īpašnieku pavadā.

Ziņojumā norādīts, ka jaunajās ES dalībvalstīs atbalstu saņem galvenokārt lielās lauku saimniecības — kopumā 0,2% saņēmēju atbalstā saņēmuši vairāk nekā 100 000 eiro, kas veido 24% no kopējā maksājumu apmēra. Būtiski ir jēmt vērā, kādas strukturālās pārmaiņas jaunajās dalībvalstīs

ir notikušas, kāda ir to lauksaimniecības vēsture. Nebūtu pareizi visus vērtēt pēc vienas mērauklas. Tā tomēr ir katras valsts iekšējā lieta, kāda ir tās lauksaimniecības struktūra. Īpaši jaunajās valstīs nav 200 gadu zemnieku saimniecību un privātpašuma pieredzes. Čehijā, Ungārijā, atsevišķās vietās Polijā, Igaunijā, daļēji arī Latvijā un Lietuvā ir saglabājušās pagājušā gadsimta saimniecību struktūras. Šīs saimniecības ir lielas, tajās tiek nodarbināts liels skaits darbinieku. Nevar vērtēt pēc saņemtās naudas, ir jāsalīdzina un jāvērtē, cik naudas saņemts uz vienu strādājošo. Ja salīdzināsim saņemtos

tiešmaksājumus uz vienu strādājošo, tad jaunās dalībvalstīs krietni atpaliks no vecās Eiropas.

Zemnieku saeima cer, ka palāta nāks klajā ar piedāvājumu jaunai definīcijai, jo tā ir norādījusi, ka no lauku saimniecību ienākumu atbalsta saņemšanas īpaši jāizslēdz valsts sektora iestādes, kas apsaimnieko valsts zemi un kas nav saistītas ar lauksaimniecību. Tāpat nav jāpiešķir maksājumi par neizmantotiem zemes gabaliem vai zemi, kas galvenokārt tiek izmantota nelauksaimnieciskām darbībām.

M. Dzelzkalēja,
Zemnieku saeimas priekšsēdētāja vietniece

Cūku mēra apkarošanai vajag daudz naudas, vakcinācijai — vēl vairāk

Eiropas Komisijas eksperti pagājušajā nedēļā divas dienas iepazīs ar Pārtikas un veterinārā dienesta (PVD) veiktajiem uzraudzības un kontroles pasākumiem klasiskā cūku mēra inficētajā teritorijā un atzina, kas viss izdarīts pareizi, tādēļ ir lielas iespējas efektīvai slimības izplatīšanās ierobežošanai.

Slimības apkarošana būs ilga

Tajā pat laikā eksperti atzina, kas pilnīga slimības izskaušana prasīs vairākus gadus un ir arī slimības uzraudzību apgrūtināši faktori. Slimība konstatēta reģionā, kur atrodas daudz piemājas saimniecību, kurām jāpiemēro citādi uzraudzības pasākumi nekā lielajām komerciālajām saimniecībām, kurās ir augstāks bioloģiskais līmenis.

Valdība pagājušajā nedēļā atbalstīja Zemkopības ministrijas priekšlikumu klasiskā cūku mēra mājās cūkām apkarošanai papildus piešķirt 165 110 latus. Tajā skaitā aptuveni 43,5 tūkstoši latu piešķirti PVD, bet aptuveni 121,5 tūkstoši valsts zinātniskajam institūtam «Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūts «Bior»».

Pašlaik tiek īstenoti klasiskā cūku mēra apkarošanas pasākumi, lai likvidētu infekcijas slimību perēkļus mājās cūkām. Infekcijas slimības apkarošanas pasākumi turpināsies, kamēr vairs netiks novēroti klasiskā cūku mēra uzliesmojumi. Plānots, ka tie var turpināties apmēram sešus mēnešus un tāpēc neparedzēti izdevumi var rasties arī 2013. gadā.

Par neregistrētām cūkām kompensāciju nebūs

Jāņem vērā, ka kompensācijas par cūku mēra dēļ likvidētajām mājās cūkām pienākas tikai tiem saimniekiem, kuru lopīņi bija reģistrēti. Kompensāciju apmērs

noteikts ar normatīvajiem aktiem un pienākas gan par likvidētajiem dzīvniekiem un tiem paredzēto barību, kā arī par dezinfekcijas nolūkos iznīcināto inventāru.

Par vaislas sivēnmāti un kuili pienākas 120 lati, par nobarojamo cūku — 100 lati, par sivēniem — 25 lati. Par barību plānoti 50 lati par katru tonnu graudu, bet kompensācijas par lopbarības piedevām tiks aprēķinātas atbilstoši vidējai tirgus vērtībai. Ar iznīcināto pamatinventāru, kas ir vērtīgāks par 100 latiem, tiks apmaksāti 70%, bet par mazvērtīgo inventāru — lāpstām, slotām, dakšām — 30% no pavadzīmē norādītās vērtības.

Vakcinācija nebūs vienkārša

Eiropas eksperti atzīst, ka mežacūku vakcinācija pret klasisko cūku mēri Latvijā situācijā būtu viens no efektīvākajiem veidiem slimības ierobežošanai. Taču tas būs dārgs priekšsākums. Mežacūku vakcinu pirmajam iepirkumam varētu būt nepieciešami ap 600 000 latu, informē PVD vadītājs Māris Balodis.

Vakcinācijas izdevumus daļēji varētu segt no valsts budžeta, daļēji tos sola kompensēt Eiropas Savienība. Pagaidām no budžeta nauda nav prasīta. To darīs tikai tad, ja PVD būt pārliecināts, ka mežacūku vakcinācija tiešām jāveic un citas metodes nebūs pietiekami efektīvas cūku mēra izplatības novēršanai. Vakcinācija notiks, vai nu ierokot vakcīnas meža cūku barošanās vietā, vai izkaisot tās no lidmašīnas mežos. Tāpat skaidrs, ka ar vienu vakcinācijas reizi nepietiks, jo no kaimiņvalstīm Latvijā teritorijā var ienākt nevakcinētas un inficētas mežacūkas.

PVD vadītājs gan brīdina, ka bīstams ir ne tikai klasiskais cūku mēris, bet vēl vairāk Āfrikas cūku mēris, kas jau ir konstatēts mežacūkām Piemaskavā un pamazām tuvojas Latvijas robežai.

Piena pašizmaksas aprēķins

Kas ir pašizmaksa?

Pašizmaksa ir izmaksas vienas produkcijas vienības saražošanai. Pienam to parasti izsaka latos uz kg vai uz tonnu. Lai varētu aprēķināt piena pašizmaksu un dažādu izmaksu pozīciju ipatsvaru tajā, ir jānodrošina atbilstoša grāmatvedības uzskaitē.

Kāpēc aprēķināt pašizmaksu?

Pašizmaksa ir viens no uzņēmuma vadības instrumentiem, kuru var izmantot savas saimnieciskās darbības analīzei un lēmumu pieņemšanai.

Aprēķinot pašizmaksu, ir jāzina, kāds ir šo aprēķinu mērķis. Pašizmaksa ir indikators tam, kas notiek saimniecībā. Pats par sevi tās aprēķins neko piena ražošanā neuzlabos, bet to var izmantot, lai noskaidrotu, kas notiek saimniecībā, kuras izmaksu pozīcijas ir iespējams samazināt. Visbūtiskāk pašizmaksu ietekmēs izslaukuma pieaugums.

Kā izmaksas sadalīt pa veidiem?

Atkarībā no tā, kā izmaksas ietekmē ražošanas apjomus, tās iedalā divos veidos:

- ✓ mainīgajās,
- ✓ pastāvīgajās.

Mainīgās izmaksas — izmaksas, kuru lielums mainās līdz ar ražošanas apjoma izmaiņām un kuras ir izdalāmas uz piena ražošanu.

Pastāvīgās izmaksas ir nosacīti stabils izmaksas, kas ir atkarīgas no saimniecības lieluma, nevis no produkcijas ražošanas apjoma. Tajās iekļauj ra-

žošanas ēku un tehnikas remontu un uzturēšanu, degvielu, elektroenerģiju un kurināmo, pastāvīgi strādājošo darba algas un sociālās apdrošināšanas maksājumus, pamatlīdzekļu nolietojumu, saimniecības vadīšanas izmaksas, apdrošināšanu, nomas maksājumus un nodokļus.

Kā aprēķināt pašizmaksu lauksaimniecības produkcijai?

Lauksaimniecības īpatnība ir, ka tā ir ļoti komplicēta saimnieciskās darbības nozare ar garu ražošanas ciklu. Ja saimniecība nodarbojas tikai ar piena ražošanu, tad pilno pašizmaksu aprēķināt nav sarežģīti, ja ir veikta pilnīga izmaksu uzskaitē. Taču, ja saimniecībā ir vairākas ražošanas nozares, izmaksu aprēķini būs sarežģīti, jo visas izmaksas būs jāsadala pa nozarēm. Daļu no izmaksām ir iespējams sadalīt pa izmaksu pozīcijām, veicot grāmatvedības uzskaiti. Pārējās nākas sadalīt pa pozīcijām, izmantojot pieņēmumus vai normatīvus.

LLKC speciālisti ir sagatavojuši vienkāršu excel tabulu, kurā, ievadot datus no grāmatvedības, ir iespējams aprēķināt piena pašizmaksu. Tabula tika izstrādāta sadarbībā ar lopkopības speciālistiem, līdz ar to izmaksu pozīcijas ir izvēlētas tādas, lai pēc tam būtu iespējams veikt saimniecības darbības analīzi par izmaksām, kuras ir būtiskas lopkopībā. Nepieciešamības gadījumā izmaksas var sadalīt pa pozīcijām arī sīkāk.

Sagatavots LLKC ekonomikas nodaļā

ZIŅAS

Apliecību iegūšanas un pagarināšanas kārtība nemainīsies

Valsts augu aizsardzības dienests (VAAD) informē, ka esošās apliecības par augu aizsardzības zināšanu minimuma apgūšanu būs iespējams izmantot arī pēc 2013. gada 1. janvāra.

VAAD saskāries ar situāciju, ka klienti steigšus pagarināt esošās apliecības līdz 1. janvārim, jo 2011. gada MK noteikumu «Augu aizsardzības līdzekļu lietošanas noteikumi» 43. punkts nosaka, ka apliecības atļauts lietot līdz 2013. gada 1. janvārim. Tā kā jauni normatīvie akti šajā jomā vēl ir izstrādes procesā, esošā kārtība tiek pagarināta.

Izmaiņas apliecību iegūšanas procesā ieviestis jaunie MK noteikumi «Noteikumi par profesionālo augu aizsardzības līdzekļu

lietošanu, augu aizsardzības līdzekļu lietošanas operatoru, augu aizsardzības līdzekļu pārdevēju un augu aizsardzības konsultantu apmācību».

Meža īpašniekiem vēl pieejami gandrīz četri miljoni latu

Pienācis pēdējais brīdis, lai meža īpašnieki pieņemtu lēmumu par ES finansējuma piesaisti, ziemas periodu vēlot dokumentācijas sagatavošanai, lai 2013. gada pavasarī, vēlākais rudenī, varētu veikt darbus mežā, mudina Meža konsultāciju pakalpojuma centra (MKPC) informācijas un apmācību daļas vadītāja Sarmīte Grundšteine.

MKPC direktors Raimonds Bērmanis skaidro, ka Eiropas Savienības finansējums, kuru iespējams piesaistīt privāto mežu

apsaimniekošanā, joprojām pieejams ievērojamā apjomā — 3,4 miljoni latu jaunaudžu kopšanai, mazvērtīgo audžu nomaiņai un instrumentu iegādei, savukārt 0,5 miljoni latu — mežaudžu atjaunošanai pēc ugunsgrēkiem un vējgāzēm. Jāatzīmē, ka mežaudzes, kurām nepieciešama kopšana, produktivitātes uzlabošana vai atjaunošana, privātajos mežos joprojām aizņem salīdzinoši lielas platības.

Jau informējām, ka MKPC ir īpaši apzinājis platības privātajos mežos, kas atbilst ES atbalsta saņemšanas nosacījumiem. Centrs aicina meža īpašniekus sazināties ar nodaļu darbiniekiem, kuru darbības teritorijā atrodas konkrētais īpašums. Speciālisti sniedz visos Latvijas reģionos konsultācijas, veic projektam nepieciešamās dokumentācijas sagatavošanu un praktisko darbu veikšanu meža īpašumā.

Tālāk par diskusiju pagaidām netiek

30. novembrī Aizkalnes pagastā notika kārtējā saruna par Jasmuižas muzeju, kurā piedalījās Kultūras ministrijas parlamentārā sekretāre Inese Laizāne, Preiļu novada domes vadība, Aizkalnes pagasta centra darbinieki, Jasmuižas muzeja darbinieki, Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja pārstāvji, Preiļu novada kultūras centra vadītājs Guntis Skrimblis, Aizkalnes pagasta iedzīvotāji un interesenti. Par diskusijas gaitu stāsta Preiļu novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste Maija Paegle.

Jasmuižas muzeja speciāliste Solvita Brūvere kārtējo reizi iepazīstināja klātesošos ar muzeja darbu, norādot, ka no Kultūras ministrijas muzejam tiek piešķirts finansējums tikai izdzīvošanai – algu fondam, kas sastāda 0,8 muzeja speciālista slodzes, 2,5 darbinieku slodzes vasarā un vienu slodzi ziemā, un nepieciešamajiem saimnieciskajiem izdevumiem – apkurei, elektrības, telefona apmaksai un nedaudz kancelejas precēm. Attīstībai līdzekļi nav bijuši paredzēti jau daudzus gadus, arī remontiem naudas nav bijis. Tā rezultātā arī izveidojusies šāda situācija.

Visi līdzīgi, vienīgi Jasmuiža pie naudas netiek

Raiņa un Aspazijas muzeju apvienības vadītāja Sigita Kušnere pastāstīja, ka visi Memoriālo muzeju apvienības muzeji ir līdzīgi stāvoklī kā Jasmuiža, un tas ir kritisks. Nav sliktas attieksmes tieši pret Jasmuižu, katastrofāla situācija ir visur. Niecīgā nauda, kas ir iedalīta Memoriālo muzeju apvienībai, tiek izlietota gadījumiem, kad nepieciešami līdzekļi dažādu avārijas situāciju novēršanai muzeju ēkās. Visos apvienības muzejos darbinieki strādā nepilnas slodzes, un algas ir ļoti zemas. Šādā veidā darbojoties, nevar runāt par muzeju izaugsmi un attīstību, jo katram tiek iedots tikai minimālais izdzīvošanas bu-

džets. Lai piesaistītu papildus finansējumu, tiek rakstīti projekti. Šobrīd trīs muzeji gaida Eiropas ekonomiskās zonas finanšu instrumenta atbalstu, savukārt Raiņa un Aspazijas muzejs Rīgā un Raiņa un Aspazijas vasarnīca Majoros iekļauti Eiropas ekonomiskās zonas finanšu instrumenta projektā, kas piešķir līdzekļus koka arhitektūras atjaunošanai un saglabāšanai. Diemžēl, kā atzina Sigita Kušnere, Jasmuižas muzejam šī finanšu instrumenta līdzekļus piesaistīt nebija iespējams.

Jasmuižas muzeja darbinieki strādā daudz vairāk nekā būtu jā dara pēc amatu aprakstiem un saņemtajām algām. Esošā situācija norāda uz neveiksmīgu izveidotās Valsts aģentūras struktūru un nepārdomātiem lēmumiem. Sigita Kušnere atzina, ka kultūras darbinieki neprot cīnīties agresīvi, mierīgā ceļā cenšas runāt ar atbildīgajām institūcijām un raksta atkārtotas vēstules.

Nav muzeja nākotnes redzējuma

Preiļu novada domes izpilddirektors Vladimirs Ivanovs informēja klātesošos, ka pašvaldība ir apņēmusies pārņemt muzeju, bet domei ir jāpierāda, ka tā būs labāka muzeja apsaimniekotāja par šobrīd esošo. Tāpēc Solvita Brūvere ir izstrādājusi muzeja turpmākā darba koncepciju, kas kopā ar dokumentiem tiks iesniegta Kultūras ministrijai. Ministrijas pārstāvji ir atzinuši, ka Solvita Brūvere ir laba speciāliste, bet šobrīd ir svarīgi zināt nākotnes redzējumu muzejam. Pašvaldība uzskata, ka muzejam jāpastāv un Jasmuižai jābūt kultūras centram. Lai varētu uzklaut visas sabiedrības viedokli muzeja attīstības jautājumā, arī turpmāk tiks organizētas tikšanās.

Domes priekšsēdētājs Aldis Adamovičs informēja, ka muzejam nav iespējams palīdzēt ar līdzekļiem bez tā nodošanas pašvaldībai, jo tiesību akti nosaka, ka pašvaldība līdzekļus var ieguldīt tikai savā īpašumā, bet ne valstij vai citām institūcijām piederošajā. Tā ir nelabvēlīga situācija, lai varētu palīdzēt Jasmuižas muzejam. Ja muzejs tiktu pārņemts pašvaldības īpašumā, varētu sākt ar estrādes sakārtošanu un pasākumu organizēšanu. Lielu līdzekļu no pašvaldības uzreiz nebūs pieejami, bet var cerēt uz jaunajām iespējām, kas

● Staļļa sabrukusi siena ir vistiesākais apliecinājums valsts attieksmei pret kultūrvēstures vērtībām.

pavērsies no 2014. gada. Domes priekšsēdētājs pastāstīja, ka šobrīd ir iesniegts lūgums Kultūras ministrijai izvērtēt iespējas muzeja nodošanai pašvaldībai, bet visiem kopā jādomā, ko vēl Jasmuižā varētu attīstīt bez Raiņa un keramikas. No Saeimas

deputātes, LU profesores Janinas Kursītes-Pakules ir nācis ierosinājums pievērsties latgaliešu kāzu tradīcijām.

Ja dzīve mainās, jāmainās arī muzejam

Kultūras ministrijas parlamentārā sekretāre Inese Laizāne pateicās kultūras cilvēkiem, kas strādā daudz vairāk nekā iezīmēts amatu aprakstos. Viņa norādīja, ka tas ir rets gadījums, kad pašvaldība vēlas uzņemties atbildību, parasti ir otrādi, tāpēc viņa apņēmas palīdzēt Preiļu novada domei atrisināt jautājumu par muzeja pārņemšanu. Inese Laizāne uzsvēra, ka šis varētu būt veiksmīgs sadarbības modelis, kad finansējums nāk gan no ministrijas, gan no pašvaldības. Parlamentārā sekretāre paskaidroja, ka ministrija ar nodošanu ir piesardzīga tāpēc, ka šāda veida pieredze ir bijusi arī negatīva, kad kultūras pieminekļi tika privatizēti vai pārņemti, bet objekti netika pienācīgi saglabāti. Uz jautājumu, kāpēc finansējuma pieprasījums Jasmuižas muzejam

netika iesniegts, kad tika izskatīti valsts budžeta grozījumi, Inese Laizāne atbildēja, ka viņas skatījumā tas nav pareizākais ceļš – katram deputātam “reketēt” budžetu ar savām vajadzībām. Visās Latgales pašvaldībās ir savas vajadzības un par to risināšanu ir jāvienojas. Viņa darīs visu iespējamo, lai atbalstītu lēmumu pārņemt muzeju un saglabāt ministrijas finansējumu.

Preiļu Vēstures un lietišķās mākslas muzeja direktore Tekla Bekeša rosināja ikvienu nākt ar idejām un kopīgiem spēkiem izveidot Jasmuižas muzeju par jauku, pieprasītu kultūras dzīves objektu. Viņaprāt, mums jādarbojas tā, lai Kultūras ministrija labāk sadzirdētu Jasmuižu.

Tikšanās laikā daži vietējie iedzīvotāji izteica pārmetumus Saeimas deputātiem, ka nav piesaistīts finansējums muzejam, citi ieskatījās vēsturē, atceroties, kā tika apsaimniekotas muzeja ēkas iepriekšējos gados, bet vairākuma viedoklis bija – domāt, kā attīstīties un atrast brīnišķīgas idejas Jasmuižas pastāvēšanai.

Muzeja renovācijai nepieciešami vismaz 400 000 latu. Ne pašvaldība, ne valsts tādas summas bez “cieta” pamatojuma nav gatava Jasmuižā ieguldīt.

pavērsies no 2014. gada. Domes priekšsēdētājs pastāstīja, ka šobrīd ir iesniegts lūgums Kultūras ministrijai izvērtēt iespējas muzeja nodošanai pašvaldībai, bet visiem kopā jādomā, ko vēl Jasmuižā varētu attīstīt bez Raiņa un keramikas. No Saeimas

Dienas centra apmeklētāju darbu izstāde ceļo pa novadu

No 3. līdz 9. decembrim Pelēču kultūras namā izstādīta un skatītājiem bija pieejama Preiļu novada sociālā dienesta dienas centra apmeklētāju darbu izstāde, informē Pelēču kultūras nama vadītāja Maija Brice.

Šī izstāde tapusi Eiropas Sociālā fonda projekta «Dienas centra pakalpojumu pilnveidošana Preiļu novadā» ietvaros. Par darbu tapšanas gaitu «Novadniekā» jau stāstīts. Pozitīvi, ka tagad darbus var aplūkot ne vien Preiļos, bet arī novada lauku teritorijā iedzīvotāji. Izstāde Pelēčos tiek novērtēta atzinīgi. To apskatīt un apbrīnot autoru izdomu un fantāziju nāca visdažādāko vecuma grupu apmeklētāji – no sākumskolas bērniem līdz pensijas gadu māmuļām. Visi pauda prieku par redzēto. Vairāk kārt izskanēja doma, ka arī viņi labprāt piedalītos šādā projektā, ja vien Pelēčos būtu piedāvāta tāda iespēja. Lielākā daļa

● Pelēču iedzīvotāji saka paldies izstādes darbu autoriem par idejām un iedrošinājumu pašiem dot savu fantāziju.

apmeklētāju gatavi piekrist kādas kundzes atsauksmju grāmatā ierakstītajiem vārdiem: «Paldies par brīnišķīgo fantāzijas lidojumu! Bija ko apbrīnot un reizē gūt arī pieredzi. Lai jūsu rokas nenogurst, veidojot brīnišķīgos darbus!»

Ir patīkami, kad cilvēki novērtē radošā kolektīva un dienas centra apmeklētāju domu lidojumu, gūst no tā prieku un smeļas idejas pašiem ko izveidot vai skaistos tērpos «ieģērbt» it kā vienkāršas un ikdienā lietojamas lietas.

Aicina izņemt dāvanu kartes

Preiļu novada dome šogad, tāpat kā iepriekšējā gadā, piešķirusi finansējumu Ziemassvētku dāvanu iegādei vientuļajiem, algotu darbu nestrādājošiem vecuma pensionāriem, politiski represētajām personām un invalīdiem. Minētās personas saņems dāvanu kartes.

Preiļu novada pensionāru biedrības valde aicina Preiļu pilsētas vientuļos, algotu darbu nestrādājošos vecuma pensionārus saņemt dāvanu kartes sociālā dienesta dienas centrā (Aglonas ielā 1a, Preiļos) 21. decembrī no plkst. 9.30 līdz plkst. 12.00.

Politiski represētās personas dāvanu kartes varēs saņemt Preiļu novada sociālā dienesta dienas centrā 18. decembrī no plkst. 10.00 – 12.00.

Preiļu novada invalīdi saņemt dāvanu kartes tiek aicināti no 17. decembra līdz 17. janvārim darba dienās no plkst. 9.00 – 12.00 un no plkst. 13.00 – 16.00 invalīdu biedrības telpās Rēzeknes ielā 26.

Zēnu apmācībai modernas telpas

Līvānu 1. vidusskolā zēniem mājturības stundas šogad notiek pavisam citādākos apstākļos nekā līdz šim. Telpas gan paplašinātas, gan ieguvušas daudz modernāku izskatu. Mājturības un tehnoloģiju skolotājs Voldemārs Rimša atzina, ka tik ievērojamas un labas pārvērtības darbmācības kabinetā nebija piedzīvojis kopš skolas uzcelšanas.

Pirms jaunā mācību gada uzsākšanas veikts ļoti liels darbs. Zēnu nodarbībām atgūts kādreiz darbnīcas vajadzībām izbūvētais kabinets, kurā vēlākos gados, kad skolēnu skaits bija ļoti liels, tika iekārtots latviešu valodas kabinets. Tagad šeit uzstādīts aprīkojums teorētiskām nodarbībām, jo zēnu mājturības mācīšanā 30 procenti stundu paredzēti teorijas apguvei. Ar laiku šeit paredzēts novietot vairākus tehnikas uzskates līdzekļus — motorus šķērs-griezumā, ātrumkārbas, lai zēni būtu ziņoši tehnikas jautājumos. Šo telpu irē un apmācībām izmanto arī Voldemāra Rimšas privātā autoskola, tāpēc tajā atro-

das ar ceļu satiksmes noteikumu apgūšanu saistīti uzskates materiāli. Viņš ir mācību braukšanas instruktors, ceļu satiksmes noteikumu pasniedzējs, kā arī sertificēts sauszemes transportlīdzekļu tehniskais eksperts.

Brīva, ērta un ļoti pārskatāma tagad ir arī telpa, kurā notiek praktiskās nodarbības, kā arī skolotāja kabinets. Sagādātas labas virpas un citi rīki amatniecības iemaņu apgūšanai. Voldemārs Rimša īpaši pievērta uzmanību darbgaldiem, pie kā zēni nodarbojas. Darbgaldi ir ļoti dārgi, tāpēc, racionāli visu izdomājot un organizējot, izdevies atsevišķi nopirkt darbgaldus virsmas aptuveni par 180 latiem katru, divreiz lētāk, nekā varēja iegādāties Latvijā. Ar kādas firmas starpniecību tās pasūtītas Čehijā. Virsmas pēc tam uzmontētas statīviem, kas savukārt pēc pasūtījuma izgatavoti Līvānos. Nekur citur tādi galdi mājturības stundām neesot ieraugāmi. Savukārt pie katra galda piestiprināts īpašs instrumentu turētājs, — tāds tapis uz vietas, skolā, lai katram audzēknim būtu savs, ērti pielietojams instrumentu

● Šeit ir vieta, kur puikas var drošos apstākļos, izmantojot labus darbgaldus, izgatavot kaut ko paši savām rokām, par Līvānu 1. vidusskolā jauniekārtoto zēnu mājturības kabinetu ir gandarīts pieredzējušais pedagogs Voldemārs Rimša. Viņš arī sagatavoja ieteikumus par to, kādām šīm telpām jābūt un sekoja ideju realizēšanai. Foto: A.Šņepsts

komplekts. Skolotājs ļoti apmierināts arī ar ierīkoto ventilācijas sistēmu, jo diemžēl skolēnu vidū

ar katru gadu palielinās alergisku bērnu skaits, kam jāizsargājas no putekļainas vides. Katru nedē-

ļu mācību stundās šajā kabinetā nodarbojas aptuveni 110 skolēni no 5. — 9. klases.

DOMES SĒDES LĒMUMI

Notika kārtējā Līvānu novada domes sēde, kurā izskatīti vairāki jautājumi un pieņemti attiecīgi lēmumi.

Apstiprināja pašvaldības kustamās mantas izsoles rezultātus

Līvānu novada dome apstiprināja 2012. gada 15. novembrī notikušās pašvaldības kustamās mantas izsoles rezultātus. Atbilstoši tiem pašvaldības kustamā manta (automašīna SAZ 3507, reģistrācijas numurs AS 3270, ražota 1988. gadā, automašīna UAZ 3303 01, reģistrācijas numurs BU 8923, ražota 1988. gadā un automašīna AC 30 GAZ 5312, reģistrācijas numurs BZ 1546, ražota 1985. gadā) tiks pārdota pretendentiem, kas nosolījuši augstāko cenu.

Dome atzina par nenotikušu traktora T-150K, reģistrācijas numurs T1086LP, ražots 1980. gadā, izsoli, jo uz to neieradās neviens pretendents.

Sadalīja mācību literatūras iegādei paredzētos līdzekļus no valsts budžeta

Līvānu novada dome nolēma apstiprināt mācību literatūras iegādei paredzēto valsts budžeta papildus piešķirto finansējumu par 2012. gadu Līvānu novada izglītības iestādēm. Tas sadalīts proporcionāli izglītojamo skaitam 2012. gada 3. septembrī. Līvānu 1. vidusskolai piešķirti 793 lati, 2. vidusskolai — 356 lati, Rudzātu vidusskolai — 161 lats, Līvānu novada vakara (maīņu) vidusskolai — 195 lati, Jaunsilavas pamatskolai — 176 lati, Jersikas — 152 lati, Rožupes — 135, Sutru pamatskolai — 58 lati.

Piešķirā līdzekļus

Līvānu novada dome nolēma piešķirt Līvānu svētā Miķeļa Erceņģeļa Romas katoļu baznīcas draudzei līdzekļus 300 latu apmērā mirušā priesterā Pētera Vilcāna bērnu organizēšanas izdevumu segšanai, slēdzot līgumu ar Līvānu Romas katoļu draudzi par piešķirto līdzekļu izlietojumu paredzētajiem mērķiem.

Dome nolēma apmaksāt ceļa izdevumus Rudzātu vidusskolas 10. klases skolniekam Robertam Grozam, kurš iekļauts Latvijas izlases sastāvā dalībai starp-

tautiskajās matemātikas sacensībās, braucieniem uz Rīgu. Tie paredzēti, lai skolēns piedalītos Latvijas Universitātes organizētajās matemātikas pulciņa nodarbībās 2012./2013. mācību gadā. Nauda tiks piešķirta 11 latu apmērā katram braucienam, atbilstoši iesniegtajiem dokumentiem.

Deputāti domes sēdē pieņēma lēmumu piešķirt papildus līdzekļus 1200 latu apmērā Līvānu bērnu un jaunatnes sporta skolas transporta izdevumu apmaksai.

Sakarā ar Līvānu 2. vidusskolas aktu zāles remontdarbu veikšanu un nepieciešamību veikt papildus darbus un iegādāties aprīkojumu, dome nolēma skolai piešķirt papildus līdzekļus, kopsummā — 17 158 latus. Šī summa paredzēta ventilācijas izbūvei aktu zālē un zāles aprīkojuma — logu aizkaru un žalūziju, skatuves priekšsakarā un krēslu iegādei.

Apstiprināja maksu par ūdensapgādi un kanalizāciju Rožupes pagastā

Sakarā ar ūdensskaitītāju uzstādīšanu un balstoties uz Rožupes pagasta valdes ierosinājumu, Līvānu novada dome noteica samaksu par aukstā ūdens apgādi un kanalizāciju Rožupes pagasta Rožupes ciemā. Noteikts, ka daudzdzīvokļu un viendzīvokļu dzīvojamajās mājās, kur uzstādīti skaitītāji, par viena kubikmetra aukstā ūdens piegādi jāmaksā 0,44 lati un PVN, par vienu kubikmetru kanalizācijas notekūdeņu — 0,53 lati un PVN. Par aukstā ūdens viena kubikmetra piegādi saimniecības ēkās un viendzīvokļu dzīvojamajām mājām saimniecības ēkās, kurās uzstādīti skaitītāji, jāmaksā 0,44 lati un PVN. Noteiktā maksa piemērojama ar ūdensskaitītāja rādījuma fiksēšanu un noslēdzot atbilstošu līgumu. Apmaksa par uzstādītajiem ūdensskaitītājiem dzīvokļu īpašniekiem jāveic līdz 15. decembrim.

Noteica maksu par sniega tīrīšanas un ceļu greiderēšanas pakalpojumiem Rudzātu pagasta iedzīvotājiem

Nemot vērā Rudzātu pagasta iedzīvotāju ierosinājumu par sniega tīrīšanu un ceļu

greiderēšanu, lai nodrošinātu iedzīvotāju piekļuvi dzīvesvietai, un Rudzātu pagasta valdes ierosinājumu noteikt maksu par sniega tīrīšanas un ceļu greiderēšanas pakalpojumiem, dome noteica maksu par Rudzātu pagasta komunālās saimniecības sniegtajiem pakalpojumiem. Par sniega tīrīšanu kilometra garumā noteikta cena — trīs lati un PVN, par ceļa profilēšanu kilometra garumā — 20 lati un PVN, par ceļa nošļūksanu kilometra garumā — 15 lati un PVN.

Uzsāks novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2013.-2030. gadam izstrādi

Līvānu novada dome pieņēma lēmumu uzsākt Līvānu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2013.-2030. gadam izstrādi un noteica, ka atbildīgā par stratēģijas izstrādi ir Līvānu novada domes plānošanas un attīstības daļas vadītāja Gunta Ozoliņa. Tika izveidota stratēģijas izstrādes darba grupa, kuras sastāvā ietilpst Līvānu novada domes priekšsēdētājs Andris Vaivods, izpilddirektors Uldis Skreivers, priekšsēdētāja vietniece Aija Usāne, vairāki Līvānu novada domes speciālisti, kā arī Līvānu novada pagastu pārvalžu vadītāji.

Piešķirs pabalstus audžuģimenēm

Līvānu novada dome nolēma piešķirt Ziemassvētku pabalstus 14 Līvānu novada audžuģimenēm (par katru ar bāriņtiesas lēmumu audžuģimenē ievietoto bērnu 10 latu apmērā), kas tiks piešķirts Līvānu novada sociālā dienesta ik gadus rīkotā Ziemassvētku pasākuma audžuģimenēm "Enģeļu satikšanās" laikā no 2012. gada 5. līdz 12. decembrim. Pabalstus (kopsummā 210 lati) izmaksās no Līvānu novada domes 2012. gada budžeta sadaļas "Pārējie sociālās aprūpes pasākumi" līdzekļiem.

Piešķirs pabalstus cilvēkiem ar invaliditāti un politiski represētajiem

Dome pieņēma lēmumu piešķirt Ziemassvētku pabalstu 20 latu apmērā kat-

ram Līvānu novada pašvaldības administratīvajā teritorijā dzīvesvietu deklarējušajam 1. un 2. grupas invalīdam, bērnam — invalīdam un politiski represētajai personai, kurai statuss piešķirts saskaņā ar likumu "Par politiski represētās personas statusa noteikšanu komunistiskajā un nacistiskajā režīmā cietušajiem", nosakot, ka vienai personai tiks izmaksāta tikai viena pabalsta summa. Pabalstus izmaksā Līvānu novada domes kasē no 2012. gada 3. decembra līdz 27. decembrim.

Atbalstīs projektu ģimenes ārsta kabineta un procedūru telpas renovācijai

Līvānu novada dome nolēma atbalstīt SIA "Nadeta" projekta "Primārās veselības aprūpes infrastruktūras uzlabošana B. Belovas ģimenes ārsta praksē" iesniegšanu Veselības ministrijas administrētajā ERAF projektu konkursa pasākumā "Ģimenes ārstu tīklu attīstība", piešķirot 15% līdzfinansējumu (608 latus) SIA "Nadeta" ārsta kabineta un procedūru telpu, kas atrodas pašvaldībai piederošā ēkā Līvānu novada Rudzātu pagastā, renovācijai. Projekta mērķis ir uzlabot ģimenes ārstu pieejamību Līvānu novada teritorijas iedzīvotājiem.

Projekta atbalstīšanas gadījumā līdzfinansējums tiks piešķirts no Līvānu novada domes 2013. gada budžeta līdzekļiem.

Noslēgusies grāmatvedības uzskaites sistēmas centralizācija

Lai konsekventi uzskaitītu darījumus un kvalitatīvi sagatavotu pārskatus Līvānu novada pašvaldības iestāžu un struktūrvienību grāmatvedības uzskaitē, un nodrošinātu saimnieciskās darbības centralizēto apkalpošanu, dome nolēma, sākot ar 2013. gada 1. janvāri, iekļaut Līvānu novada centralizētajā grāmatvedības uzskaites sistēmā arī Rudzātu speciālo internātpamatskolu, kas līdz šim bija vienīgā Līvānu novada pašvaldības iestāde ar autonomu grāmatvedību. Grāmatvedības centralizācijas process pašvaldībā tika uzsākts pēc 2009. gada administratīvi teritoriālās reformas.

Pašu idejas un pašu darbs savam novadam

Noslēgusies Līvānu novada domes līdzfinansēto mazo grantu projektu realizācija, kurā aktīvi iesaistījās iedzīvotāji no visa novada.

2012. gadā Līvānu novada domes budžetā bija paredzēti 5000 latu novada iedzīvotāju ideju realizēšanai jeb mazo grantu projektu atbalstam. Gads tuvojās noslēgumam, un 4. decembrī pēc pašvaldības aicinājuma Līvānu novada kultūras centrā pulcējās iedzīvotāju iniciatīvas grupu pārstāvji, kuri prezentēja savas dzīvē īstenotās idejas.

Maksimālā summa, uz ko varēja pretendēt viens projekts, bija 500 latu. Pašvaldības līdzfinansējumu saņēma 11 projekti, kurus izvērtēja komisija domes izpilddirektora Ulda Skreivera vadībā. Izpilddirektors Uldis Skreivers atzinīgi novērtēja iedzīvotāju aktivitāti un puda cerību, ka iespēja saņemt līdzfinansējumu Mazo grantu projektiem Līvānu novadā būs arī nākamgad. Vēl jo vairāk tāpēc, ka pašu rokām uzbūvētais, izveidotais ir daudz vērtīgāks, cilvēki to saudzē un kopj ar citu attieksmi, teica izpilddirektors.

Arī Līvānu novada domes priekšsēdētājs Andris Vaivodis pateicās visiem par ieguldīto enerģiju. Redzot iedzīvotāju lielo atsaucību, ir plānots šo summu palielināt, lai atbalstītu pēc iespējas vairāk ideju.

Noslēguma pasākuma laikā katra iniciatīvas grupa prezentēja savu veikumu gan ar interesantiem stāstiem par projekta gaitu, gan ar prezentācijām un interaktīviem video šizietiem un pat multfilmām. Visi dalībnieki saņēma saldumus, ko bija sarūpējuši Līvānu novada pašvaldība, un domes pateicības.

Interesu grupa "Con Amore" veikusi Jersikas Madaliņas sv. Marijas Magdalēnas baznīcas apkārtnes labiekārtošanu. Izveidots bruģa celiņš līdz baznīcai un norādes zīme uz svētavotu Daugavas krastā aiz baznīcas. Projekta koordinatore Rita Semeiko, prezentējot veikumu, pastāstīja interesantus faktus par Madaliņas baznīcas vēsturi, kura celta pašā Daugavas krastā no upes dzelmes izceltiem akmeņiem. Maģiskas īpašības piemīt arī Madaliņas svētavota ūdenim – ar ticības spēku tas izdziedinājis daudzus sirgstošos. Par to leģendas stāsta paši vietējie iedzīvotāji. Baznīca glabā daudz kultūrvēsturiskās vērtības – ne tikai materiālās, piemēram, gleznas, sakrālās priekšmetus, bet arī nemateriālās – tradīcijas, rituālus, dziesmas. Padomju gados mēģināts iznīcināt līdzās baznīcai uzstādīto ozolkoka krustu. Kāds Jurka mēģinājis to nozāģēt, bet kritošais krusts uzkritis virsū pašam postītājam. Rita Semeiko ar lielu cieņu un godbijību stāstīja par darbību Madaliņas baznīcas draudzē. Viņa pati ir arī ērgelniece, vada Jersikas kori.

Biedrība "Sēnīte" apvieno aktīvus Rudzātu pagasta jauniešus, kas mazo grantu projektu konkursā ieguva atbalstu rampas iegādei ekstrēmā sporta veida piekritējiem Rudzātos. Koordinatore Inese Gulbe ar video materiāliem prezentēja jau-

niešu aizraušanos, kuri vasaras siltajos vakaros ekstrēmos trikus ar skrituļdēļiem izpilda Rudzātu vidusskolas pagalmā uz asfalta, kas ir bīstami, jo var rasties traumas. Jaunā rampa blakus dzīvojamajai zonai būs ērti izmantojama pagasta jauniešiem.

Biedrība "Jaunsilavas" realizēja projektu "Mūsmājas". Kopīgiem spēkiem tika demontēts trīs stāvu daudzdzīvokļu mājas balkonu fasāžu seguma materiāls un nomainīts pret mūsdienīgu segumu. Iepriekšējos gados jaunsilavieši veikuši mājas kāpņu telpu remontu, nokrāsojuši mājas ārējās fasādes fragmentus. Savu projektu koordinatore Kristīne Kirilova prezentēja ar video šizeta palīdzību.

Savukārt biedrība "Līvānu novada pensionāri" šovasar īstenoja projektu "Vesels un laimīgs". Studēja literatūru par ārstniecības augu iedarbību, apmeklēja lekcijas par zaļu tēju audzēšanu, ievākšanu un lietošanu, kā arī pirts ietekmi uz veselību. Pabija dažādās saimniecībās, kur audzē tējas un ražo medu. Par projekta naudu iegādāts arī blenderis, lai pilnvērtīgi izmantotu dabas veltes, gatavojot dažādas augļu, ogu un zāļu sulas. "Ja ziemas tumšajā laikā uzmācas skumjas, nāciet pie mums uz Domes ielu 3, Līvānos, kur pensionāru biedrības mājvieta. Apliešim tēju, kādu vien vēlaties, un skumjas pazudīs," iedvesmojoši sacīja koordinatore, biedrības vadītāja Aina Kursiete.

Iniciatīvas grupa "Snipiši" Līvānos realizēja projektu pašu mazāko Līvānu novada iedzīvotāju vajadzībām, – bērnu darza "Rūķi" telpās tika iekārtots attīstības centrs "Rūķu namiņš – čibu-čab". Koordinatore Ilze Mikule stāsta, ka iegādātas attīstošās rotaļlietas un spēles, lai bērni no pusgada vecuma kopā ar vecākiem divas reizes nedēļā profesionālu speciālistu vadībā varētu pavadīt dažas stundas šajā attīstības centrā. Tas ir labs veids, kā mazuļus ar rotaļu palīdzību pamazām pieradināt pie bērnu darza atmosfēras. Daudzi vecāki to jau izmanto. Centrs darbojas otrdienās no plkst. 13.00 līdz 13.30 un ceturtdienu vakaros no plkst. 17.00 līdz 17.40. Interesēties var pa tālruni 29183520, nodarbības ir bez maksas.

Uz jauno paaudzi orientēts arī Sutru pamatskolas iniciatīvas grupas "Darbs dara darītāju" projekts – mācību ekskursija "Ceļojums pa Kurzemi". Šis projekts ieguva atbalstu, jo tā rezultātā braucienā uz Kurzemi varēja doties nevis kāda atsevišķa klase, bet gan visi nelielās Sutru pamatskolas skolēni. Koordinatore Edīte Utnāne atzina, ka bērniem tas bija īpašs notikums, jo daudzi pirmo reizi mūžā redzēja jūru, gulēja piejūras kempingā, ceļoja ar kuģīti. Divu dienu mācību ekskursijas laikā bērni pabija Kuldīgā, Ventspilī, Liepājā, Kolkā, Jūrkalnē un citās Kurzemes vietās.

Savukārt iniciatīvas grupai "Ubagliča draugi" nekur nebija jābrauc, – viņi savu ieceri reali-

● Madaliņas baznīcas izskats, pateicoties vietējo iedzīvotāju iniciatīvai, ievērojami uzlabojies.

● Mazo grantu projektu realizētāji tikšanās laikā gan prezentēja paveikto, gan pārrunāja jaunas ieceres.

zēja dzimtajā pilsētā – Līvānos, vienā no vēsturiskajiem pilsētas rajoniem – Ubagliči, sarīkojot grandiozu pasākumu Ubagliča dienas Līvānos. Domes piešķirto finansējumu viņi izlietoja svētku organizēšanai, taču lielāko artavu deva gan vietējie uzņēmēji, gan domes saimniecības daļa, kultūras centrs, aktīvā tūrisma centrs un arī paši iedzīvotāji, kas aktīvi iesaistījās svētku rīkošanā. Kaspars Rokjāns, kas bija projekta koordinators, prezentācijā atzina, ka cer uz jaunās tradīcijas iesakņošanu. Jau tagad tiek kalti plāni par 2013. gada Ubagliča dienām. Svētkiem par godu tapis gan karogs, gan suvenīrs – koka zivtiņa. Un kāpēc lai viena no Līvānu atpazīstamības zīmēm nebūtu svētki ar savdabīgo nosaukumu – Ubagliča dienas?

Šis noslēguma pasākums parāda, cik dažādi ir mūsu novada iedzīvotāju realizētie projekti – no pašiem mazākajiem domātajiem līdz jauniešiem, senioriem, sacīja Valija Ruisa, kas darbojas projektu vērtēšanas komisijā, bet ikdienā pilda Līvānu novada Sutru pagasta pārvaldes vadītājas pienākumus. Viņa prezentēja Sutru pagasta iedzīvotāju iniciatīvas grupas "Mēs varam" ieviesto projektu "Sutru kapu kapliņas remonts". Šiem kapliņas atjaunošanas darbiem ar do-

mes piešķirto naudu bija par maz, tāpēc vākti uzņēmēju un iedzīvotāju ziedojumi. Viņi labprāt atvēlēja līdzekļus dzimtajā pagasta kapsētai. "Bieži saskaramies ar situāciju, ka aizgājēju pēdējā vēlme ir bijusi tikt apbedītiem dzimtajā Sutru pagasta kapsētā, tāpēc piederīgie zvana un jautā, vai Sutru kapsētā ir kapliņa, kur atvadīties no sava aizgājēja," stāstīja Valija Ruisa. Tagad šāda iespēja ir.

Iniciatīvas grupa "Mēs kultūrai" par iegūto finansējumu izveidoja kultūras pasākumu reklāmas stendu pie Līvānu novada kultūras centra iejas. Garāmgājējiem ērti un labi pārskatāmi ir izveidots stiklots afišu stends. Pilsētā izvietotie stendi nav droši, jo afišas bieži tiek norautas. Jaunais stends ir viens no veidiem, kā informēt iedzīvotājus un Kultūras centra rīkoto pasākumu apmeklētāju skaitu palielināt. Koordinatore Kristīne Kotāne, prezentējot projektu, rādīja veco multfilmu par krokodilu Genu, raksturojot darba procesu, kad visi kopīgiem spēkiem, pārvarot grūtības, beigās varēja teikt: "Mēs cēlām, cēlām un uzcēlām!"

Par līvāniešu ērtību domāja arī biedrība "IMKA", kas uzrak-

stīja projektu "Sakārtota vide – mūsu nākotnei". Tā ideja – izveidot sakoptu atpūtas vietu pie Dubnas uz pussalas (aiz katoļu baznīcas). Jaunieši bija vienojušies ar katoļu draudzi par upes krasta – iecienītas līvāniešu atpūtas vietas – izmantošanu un sakārtošanu. Tika rīkotas talkas, no krūmiem un gruziem attīrīts Dubnas krasts, izplauta zāle, izveidota ugunsкура vieta, uzstādīti soliņi un atkritumu urnas.

Ar lielu pieredzi dažādu projektu rakstīšanā ir Rudzātu teātra kopa "Okūts". Var apbrīnot viņu kolektīva un režisores Saivas Kuzules – Jansones aktivitāti, vairāku gadu laikā piesaistot finansējumu teātra telpu kapitālajam remontam un iekārtošanai Rudzātu ambulances ēkas otrajā stāvā. Domes līdzfinansējumu šogad saņēma projekts "Rudzātu teātra kolektīva mēģinājuma telpu iekārtošana un izrādēm nepieciešamo rekvizītu iegāde". Rudzātieši tika gan pie teātra telpām vajadzīgām mēbelēm, gan pie izrādēm nepieciešamām parūkām.

Līvānu novada dome teica paldies visiem, kas iesaistījās labo ideju īstenošanas darbā un mudināja arī nākamgad rakstīt projektus un aktīvi īstenot savas idejas. Sagatavoja L.Rancāne

«Rūtoj» izdaiļo ar savu jaunību

● Folkloras kopai «Rūtoj» — 10 gadu jubileja

«Rūtoj» nozīmē — pušķo

Kopā ar saviem draugiem, atbalstītājiem, tuviniekiem un sajusminātiem klausītājiem uz desmit dziesmotiem gadiem aizvadītās nedēļas nogalē atskatījās Preiļu Valsts ģimnāzijas (PVĢ) folkloras kopa «Rūtoj». Jubilejas koncerts izskanēja Preiļu novada kultūras centrā, kur tika saņemti arī apsveikumi, griezts svētku klinģeris, un pēc tam kopas dalībnieki aicināja visus uz dejām un rotaļām.

Ko nozīmē vārds «rūtoj» un kāpēc tas dots folkloras kopai? Tās vadītāja, skolotāja Ilze Rožinska, stāsta, ka pirmos gadus iztikuši bez nosaukuma, bet tad, gatavojoties kārtējam festivālam «Baltica» un skolēnu lielajam saietam «Pulkā eimu, pulkā teku», pienācis brīdis vārda došanas svētkiem. «Bija pavasaris, gulejām pieneņēs, smukā saulītē un izteicām minējumu par iespējamo nosaukumu. Palikām pie mana ieteikuma, pie nosaukuma «rūtoj»,» atceras Ilze. ««Rūtoj» ir maģisks un spēcīgs pavasara laika refrēns latviešu folklorā, «rūtoj» nozīmē arī pušķot un pušķoties, izdaiļot, tāpēc es domāju, ka mēs ar savām dziesmām un arī ar savu jaunību un krāšņumu izdaiļojam apkārtni. Arī senajām latgaļu līgo dziesmām piedziedājums ir nevis «līgo», kas pārņemts no lībiešiem, bet «rūtoj». Dažkārt esot jautāts, vai jauniem cilvēkiem šis vārds nav par stipru, bet vadītāja atbildot, ka nē, jo jaunieši ir pašā skaistākajā un darboties grībošajā dzīves posmā.

No kurienes tik daudz jauniešu ar skanīgām balsīm un vēlēšanos dziedāt tautas dziesmas, iedziļināties tautas tradīcijās? Varbūt meitenes un zēnus kāda augstāka vara pamudina uz dziedāšanu, — ar smaidu atbild vadītāja, bet pavisam nopietni piebilst, — noteicošā loma ir audzināšanai ģimenē. Ja bērnam jau ģimenē tiek ielikti pamati latvisko tradīciju izkopšanai, tad paaugoties viņi paši meklē, kā šos pamatus atstāt tālāk. Daļa jau kopš mazotības ir piedalījušies ansambļos un folkloras kopās savās lauku skolās, pēc kuru absolvēšanas iestājas ģimnāzijā.

2002. gadā pēc toreizējā ģimnāzijas direktora Jāņa Egliša izstrādāta projekta sākās sadarbība ar kādu skolu Somijā, un, lai prezentētu savas valsts kultūru, tika izveidota neliela muzicējošu un dziedošu jauniešu grupiņa. Ilze Rožinska ar skolēniem jau bija piedalījusies Līvānu folkloras kopas «Ceiruleits» vadītājas Annas Kārkles organizētajās muzikantu nometnēs, daudz mācījusies, un šajā jomā nebija iesācēja (kaut atzīst, ka folkloras jomā arī tagad mācās no Annas Kārkles). Pēc atgriešanās no Somijas ģimnāzistu grupiņa turpināja sanākt kopā, lai muzicētu un dziedātu. Kopā darbojas vidēji 20 jaunieši, bet, kā tas ir raksturīgi ikvienam skolas radošam kolektīvam, katru gadu aptuveni trešā daļa nomainās, jo vieni beidz skolu, otri tajā uzsāk mācības. 10 gadu laikā «Rūtoj» kopā darbojušies 93 dalībnieki, stāsta Ilze Rožinska, jo pirms jubilejas koncerta visus — esošos un bijušos — precīzi saskaitījusi.

Toreiz, pirms 10 gadiem, viņi sāka ar lielu grībešanu dziedāt, taču nebija pat mūzikas instrumentu. Skolotāja Anna Svīle uzdāvinājusi savu akordeonu. Tika izmantoti arī Ilzes personīgie instrumenti. Laika gaitā kopa «kļuva bagātāka», skola sagādāja mūzikas instrumentus. Tagad «Rūtoj» dziedāšanu papildina vijole, kokles, dūdas, stabules, akordeons, kontrabass, dažādi sitamie un grabināmie tautas instrumenti. Tie, kas spēlē vijoli, to apguvuši mūzikas skolā, bet spēlēt pārējos instrumentus dalībnieki iemācās mēģinājumos.

Desmit gadu laikā «rūtojošiem» dzies-

● Preiļu Valsts ģimnāzijas folkloras kopa «Rūtoj» kopā ar savu vadītāju Ilzi Rožinsku 10 gadu jubilejas sarīkojumā. Fotoattēlā gan pašreizējie, gan bijušie dalībnieki, kas piedalījās dzimšanas dienas svinībās.

mu kamols satīts pamatīgs. Daļa no tām repertuārā ir visu laiku, bet katrs jaunais sastāvs papildina arī ar savām iecienītākajām melodijām. Lielākoties tās ir tuvākajā apkārtnē: Vārkavā, Galēnos, Aglonā pierakstītās tautas dziesmas, daudzas arī no Ilzes dzimtas puses — Jasmuižas.

Augstākais vērtējums — klausītāju sajūsma

Katrā jaunā kopas sastāvā ir kāds dziedātājs ar izcilu balsi, kas liek klausītājiem aizturēt elpu un sastingt. Daudzi no tiem, kas redzējuši un dzirdējuši «Rūtoj» uzstāšanos pirmajos gados, vēl tagad vadītājai Ilzei Rožinskai apjautājas, vai talantīgā dziedātāja Elza Trizna savu dzīvi saistījusi ar skatuvi, kā klājas Aijai Ancānei, kura ar savu izcilo dziedājumu vēlākos gados nomainīja Elzu, ko dara skanīgās balsis īpašniece Marta Vaivode? Elza strādā Īrijā, Dublinā, Aija audzina bērniņu, — vadītāja stāsta par bijušajām dalībniecēm, kuras izcēlas ar savām lieliskajām balsīm. Elza savulaik Latvijā kļuva pat par Dīdžiās dziedātājas tītula ieguvēju, tika atzīta par vislabāko dziedātāju skolēnu vidū. Aija studiju laikā dziedāja Jēkabpils «Zilajā korī». Dzīve iegroza pa savam. Marta turpina izglītoties, Mūzikas akadēmijā studējot tautas mūziku. Katrā nākamajā «rūtojiņu» paaudzē ir kāds, kam Laimas māte šūpulī ielikusi nedaudz vairāk kā citiem. Tagad tās ir Ligita Ludāne, Sintija Erta, Ieva Stafecka, kas katru gadu piedalās tradicionālās dziedāšanas konkursos un tiek atzītas par labākajām valstī. Bet arī kopumā, ne vien individuāli, «Rūtoj» ik gadus konkursos un skatēs gūst godalgotas vietas. Viena trešā daļa no «Rūtoj» dalībniekiem ir zēni.

Pats augstākais sasniegums aizvadīto gadu laikā bija iepriekšējos skolēnu dziesmu svētkos notikusi folkloras kopu skate,

kurā kopa «Rūtoj» ieguva valstī trešo vietu. Bet visaugstākais novērtējums ir skatītāju atzinība, aplausi un interese, kad sveši cilvēki pēc uzstāšanās nāk klāt, liela un izteic apbrīnu. «Rūtoj» uzstājas bieži. Ar dziesmām kuplina vietējos novada pasākumos, brauc koncertēt uz tālākām vietām. Lai saglabātu augstu līmeni, nopietni jāstrādā mēģinājumos. Tie notiek reizi vai divas nedēļas. Daudzi ģimnāzisti nodarbojas arī ar sportu, iesaistījušies interešu izglītības pulciņos. Daži piedevām dzied ģimnāzijas korī un skolotāju korī, piedalās savu pagastu mākslinieciskās pašdarbības kolektīvos. Arī mācību slodze ir liela. Tāpēc reizēm nākas mēģinājumus rīkot svētdienās.

Kopas dalībniekiem ir arī pašiem savi svētki, lielākie no tiem — vasaras saulgrieži, kas tiek svinēti istajā gada garākajā naktī — 21. jūnijā pie kāda no folkloras kopas dalībniekiem. Nakts ir ļoti skaista, bet vienmēr par īsu, lai izdziedātu un izdancotu savu repertuāru, un paspētu visas izdarības, kas šai naktij pienākas, jo saule uzleco par ātru. Viens no visjaukākajiem mirklīmiem nakts vistumšākajā brīdī esot apdziedāšanās, kad puīši sēžas pret meitām, un viens otru apdzied ar uz vietas sacerētiem pantiem. Apdziedāšanās rekords bijis 2 stundas un 40 minūtes. Visām paaudzēm mīlākā esot Jasmuižas pusē pierakstītā dziesma «Pīci godi atgulieju jauna puīša kažukā...», bet ziemā patīkot dziedāt «Zīmeņa, zīmeņa, solts rudesneņš...», kas savulaik saklausīta Pelēču pusē. Ilzei mīlestība pret tautas dziesmu nākusi no bērnu dienām. Vectēvs bijis liels dziedātājs, mammīte dziedot vēl šobaltdien. Kaimiņu māju saietos — pat talkās — vienmēr skanējušas tautas dziesmas. Vēlākos gados — pēc augstskolas beigšanas — viņa citīgāk pievērsusies speciālistu pētījumiem par folkloras jomu. Katra tautas dziesma, katrs vārds tajā ir ar spēcīgu

zemtekstu un nozīmi, reizēm pat ar divām, trijām simboliskām nozīmēm, ko jānāk iztulkot un saprast. Tajās ir viss mūsu dzīves kods, mūsu kodols, kas tikai jāpārņem un lietot pareizā vietā, saka pedagoge.

Folkloras kopu dalībniekiem ir īpašas prasības attiecībā uz gērbšanos un skatuves tēlu, — tautas tērps jānēsā ar godu, atbilstoši visiem noteikumiem, — ar cieši sasietu jostu, kārtīgi piespraustām saktiņām, glīti sakārtotiem matiņiem, smuki apautām kājām.

Lielākos pasākumos, piemēram, festivālos «Baltica», kopā ar «Rūtoj» pamatsastāvu piedalās arī bijušie dalībnieki.

Svētku sarīkojums tapa kopīgā darbā

10 gadu jubilejas pasākuma apmeklētājus sākumā priecēja folkloras kopas «Rūtoj» koncerts, kā arī atskats vēsturē. Jubilari dziedāja, spēlēja, stāstīja, rādīja. Pēc tam vārds tika dots ciemiņiem. Ciešos bija aicinātas folkloras kopas no apkārtnē novadiem, ar ko kopā bieži nācies uzstāties, kā arī «Taldere» dejotāji no Preiļiem. Ilze Rožinska teica paldies arī tiem, kas palīdzējuši sagatavot jubilejas sarīkojumu, ieguldot lielu darbu. Kādreizējais dalībnieks Kristaps Ancāns bija idejas un scenārija autors, kā arī galvenais atbildīgais par videoprezentācijām, par afišām, ielūgumiem, skatuves noformējumu. Paldies tika teikts arī bijušajam un joprojām pašreizējam kopas dalībniekam Oskaram Pakeram, skolotājam Uldim Čerpakovskim, kurš palīdzēja sagatavot skatuves noformējumu, kā arī ģimnāzijas direktorei Ligītai Pauniņai un citiem skolotājiem, novada kultūras centram, novada domei un vietējiem uzņēmējiem par atbalstu.

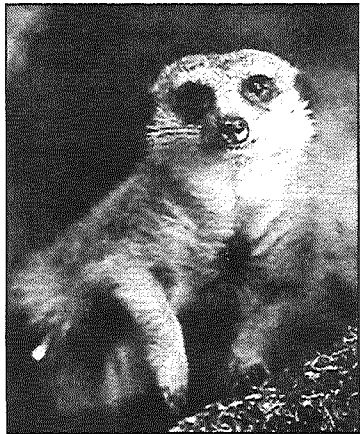
L.Rancāne

DAUGAVPILS

Latgales zoodārzā
apmetušies surikāti

Latgales zoodārza voljēros nesen apmetušies jauni iemitnieki, kuri Daugavpili ieradušies no Rīgas zooloģiskā dārza.

● Ziņkārīgie surikāti jau pēta apmeklētājus.

Latgales zoodārza direktors Mihails Pupiņš pastāstīja, ka viņi jau sen meklēja dažas dzīvnieku sugas pāru veidošanai ar jau esošajiem dzīvniekiem, kā arī jaunu ekspozīciju atklāšanai. Nesen viņa kolēģi un labi draugi no Rīgas zoodārza sarūpējuši lielisku dāvanu.

«Mēs saņēmām pāri surikātu no Āfrikas. Atgādināšu, ka šie dzīvnieki ieguvuši lielu popularitāti bērnu un pieaugušo vidū pēc multfilmās «Karalis Lauva» iznākšanas. Pašlaik dzīvnieki iejūtas un aktīvi interesējas par apmeklētājiem. Turklāt laboratorijā atrodas marmozetes — sīku Dienvidamerikas pērtiķiņu pāris. Zoodārzā ieradies arī draugs Bolīvijas nakts pērtiķienei Pamela. Viņi dzīvo satīcīgi un pat tūras kopā, tāpēc, visdrīzāk, šiem dzīvniekiem viss būs labi,» pastāstīja Mihails Pupiņš. Atbraucis arī ma-

zais gerozaurs — bruņukirzaka no Āfrikas un pāris bārdaino agāmu, kuras sastopamas Austrālijā. Kirzaka, lai aizbiedētu ienaidniekus, saplacina ķermeni, piepūš «bārdus» un atpleš rīkli. Zoodārza ekspozīcija regulāri mainās, tiek atjaunoti voljēri un terāriji. Apskatei pieejami akvāriji, terārijs ar krokodiliem un citi dzīvnieki. Latgales zoodārzs gaida savus apmeklētājus.

PĀVILOSTA

Sētā, kur godā ceļ latvju zīmes

● Pagaidām «Andru» saimnieka izveidotie akmeņi ar latvju zīmēm vietu raduši laukumā, ko saimnieki pirmo attīrījuši no krūmājiem un garās zāles. Nākamavasār tie tiks pārvietoti.

Pāvilostas novada konkursā «Sakoptāko sētu 2012» komisija, viesojoties Dunkeru ģimenes mājā «Andri» Vērgales pagastā, pamanija, ka šinī sētā godā tiek celtas latvju zīmes un par to viņus arī sumināja 18. novembra svinīgajā pasākumā. Mājas saimniece Sanita Dunkere uzsver, ka viss vēl ir tapšanas procesā, un vīra Normunda veidotie akmeņi ir sākums ipašam stūrītim dārzā. Saimnieki norāda, ka ir dzirdējuši par latvju zīmēm cimdos, zeķēs, apģērbā, bet par akmeņiem gan neesot zināms, ka tādi vēl kur būtu.

Akmeņi ar raksturu

Dunkeru ģimene «Andrus»

iegūva pirms pieciem gadiem un kā pirmo darbu uzsāka ciņu ar krūmiem, garo zāli, sabrukušiem šķūnišiem un vēju. Pirms tam 15 gadus dzīvojuši Vērgales centrā trīsistabu dzīvoklī. Sākta lielo koku stādīšana ap īpašumu. Tā nebūs liepu vai kastaņu aleja, bet gan dažādu koku rinda, lai varētu redzēt sugu daudzveidību.

Par godu pirmajam attīrītajam zemes pleķītim tur novietoti pieci akmeņi ar latvju rakstu zīmēm. Ģimenei folklorā ir ļoti tuva, un vīrs pēc amata ir akmeņkalis, tāpēc arī loģiski sanācis, ka tapuši akmeņi ar latvju zīmēm. Arī iepazīnušies abi caur tautasdziesmām. «Kā lai citādāk šīs zīmes nodod tālāk nākamajam paaudzēm, ja ne taustāmā veidā?»

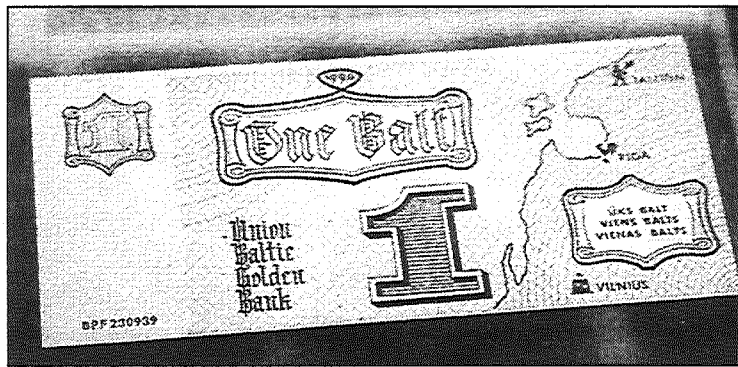
Numismātām galvenais ir
vērigums

Daugavpils novadpētniecības un mākslas muzejā privātkolekciju piektajā izstādē «Metālā iekaltais stāsts» apskatāmas monētas un banknotes — vieni no aktuālākajiem eksponātiem, pret kuriem var izturēties dažādi, taču nav iespējams iztikt bez tiem. Tā ir Nikolaja Pavloviča kolekcija.

Viens no populārākajiem kolekcionēšanas veidiem ir numismātika — monētu vākšana un bonistika — no apgrozības izņemto papīrnaudas zīmju vākšana un pētīšana. Nikolajs Pavlovičs ar kolekcionēšanu nodarbojas kopš skolas laikiem. Viņš vāc ne tikai maksāšanas līdzekļus, bet arī dažādus senus priekšmetus.

Muzejā apskatāma tikai neliela monētu un banknošu kolekcijas daļa. Kolekcionārs īpaši interesējas par naudu, kas bijusi apgrozībā Latvijas teritorijā. No arābu un vācu monētām līdz padomju laika rubļiem ar lepnu Iljiča profilu un slavenajiem «repsīsiem» — tas viss ir Nikolaja kolekcijā, kurā var izsekot naudas apgrozības evolūcijai Latvijas Republikā.

Izstādē var apskatīt unikālu viena balta nomināla banknoti, kas laista klajā 1990. gadā. Kolek-

● Viens balts, kas tā arī nekļuva par maksāšanas līdzekli.

cionārs pastāstīja šīs naudas ražošanas noslēpumu: «Izjūkot Padomju savienībai, mainījās nauda, valdīja jucekļi. 1990. gadā kāds privātais fonds iniciēja ideju izveidot vienotu Baltijas valstu valūtu un nosauca to par baltu. Daļu banknošu nodrukāja, taču apgrozībā baltus kā maksāšanas līdzekli nekad neizmantoja.»

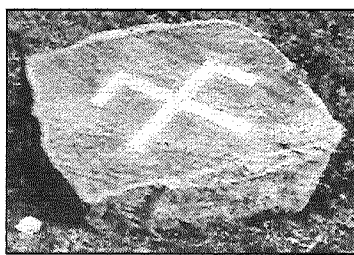
Nikolajs Pavlovičs ir celtnieks. Strādājot celtniecībā, laužot vecās grīdas, sienas, pārsegumus, vienmēr var kaut ko atrast. Pirms vairākiem gadiem, nojaucot vecu māju, tika atrasti četri slēpņi, bet vēlāk, kad sienas jau bija nojauktas, zem grīdas atrada vēl vienu slēpni.

Kolekcionārs stāsta, ka galvenais ir vērigums, tad var daudz ko ieraudzīt un atrast. Nikolaja Pavloviča kolekcijas perle ir

1831. gada monēta ar interesantu vēsturi. Poļu sacelšanās laikā 1831. gadā dumpiniekiem izdevās sagrābt monētu kaltni un nelielā daudzumā laist klajā savas monētas. Strādājot netālu no Šūņu ezera, Nikolajs atrada tieši šādu monētu. Pēc sacelšanās apspiešanas šīs monētas izņēma no apgrozības un pārkausēja.

Tiem, kuri vēlas kļūt par numismātiem, Nikolajs Pavlovičs iesaka nekur tālu nestaigāt — pietiek ieskatīties savā maciņā un pārbaudīt 20 santīmu monētas. Pirms vairākiem gadiem monētu kaltnē sajauc metalu un izkala 20 santīmu monētas ar īpašu jostas jeb apmalēs zīmējumu, turklāt tās lip pie magnēta. Šādas monētas, kas ir jūtīgas pret magnētu, kolekcionāri augstu vērtē.

«Latgales Laiks»

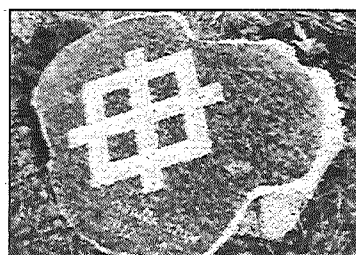

● JUMJA ZĪME. Jumis ir druvu dievība latviešu mitoloģijā, to simbolizē divi kopā saauguši augi. Ar Jumja labvēlības iegūšanu centās nodrošināt druvu auglību. Kopā saaugušas vārpas ņēma līdzī uz mājām, pakāra klēts galā vai noglabāja apcirknī. Jumja zīmi nereti izmantoja klēts, rijas vai mājas jumta galā. Tur tā greznoja māju un nesa svētību tās iedzīvotājiem.

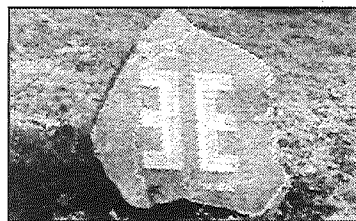
otrādi. «Zīmes tiek veidotas vietējā granītā, un reizēm, kad, akmeni pārzāgējot, redz, ka tas neder piemineklim, tas pārtop zīmē,» paskaidro Normunds. Viņš arī teic, ka ņem tikai akmeņus «ar raksturu».

Prom nevienu nedzīs

Saimniecei uzdāvināta Māras zīme, kas praktiski ir lietojama divējādi, ja akmeni apgriez otrādāk, sanāk Dieva zīme. «Tā Māras zīme ir mātes zīme. Ja Dievs ir pasaules tēvs, Māra — māte,» skaidro folkloras zinātnieka. Arī ģimenē aug četri bērni, un tāpēc šī zīme ir svarīga. Par godu jaunākajam dēlam un arī vasaras saulgriežiem Normunds kā vienu no nākamajām zīmēm iecerējis izkalt Jāņa zīmi, jo jaunākajam dēlam dots Jāņa vārds. Vēl, kad pavasarī akmeņi pārceļos uz pļavu pāri iebraucamajam ceļam, taps Māras krusts un Laimas zīme. «Tas netiek veidots kā

● SAULES ZĪME — mūžīgās kustības un dzīvības simbols. Tā ir palīgs zemkopim. Saule māca taisnīgu un zēlsirdību, tā spīd visiem vienādi. Saule ir visa redzētāja un zinātāja. Saules kustības atveidojums ir baltu svētvietu (akmens krāvumu) sastāvdaļa, jo visas rituālās norises galvenokārt saistītas ar Sauli.

● ŪSIŅA ZĪME — apzīmē senākā gaismas dieva Ūsiņa zirgus, Saules vedējus. Spriežot pēc folkloras materiāliem, Ūsiņš varētu būt gaismas dievs, zirgu aizgādātājs vai pat bišu dievs. Ūsiņš iezīmē pavasara beigas un vasaras sākumu. Ūsiņa diena tiek svinēta 23. aprīlī, kad arī pirmo reizi laida zirgus pieguļā, upurēja Ūsiņam gaili un rikoja tīrgus zirgu pirkšanai un pārdošanai.

tūrisma objekts, bet, ja kāds gribēs apskatīt, protams, neviens prom netiks dzīts,» teic «Andru» saimnieks. Vasarā te esot pilns ar vietējās skolas bērniem.

«Kursas Laiks»

Būs bargāki sodi par pārkāpumiem ceļu satiksmē

Ar Saeimas deputātu balsojumu galīgajā lasījumā atbalstīti grozījumi Administratīvo pārkāpumu kodeksā (APK), kas stāsies spēkā no nākamā gada 1. janvāra. Tie paredz palielināt sodus par pārkāpumiem ceļu satiksmē.

Grozījumi paredz paaugstināt naudas sodu par neregistrēta transportlīdzekļa izmantošanu ceļu satiksmē, līdzšinējo 20 latu vietā nosakot 40 — 100 latu naudas sodu. Šādā veidā paredzēts cīnīties ar tiem, kuri nereti neievēro pienākumu reģistrēt transportlīdzekli, lai, piemēram, izvairītos no sodiem, kas piemēroti par satiksmes noteikumu pārkāpumiem.

Ar likuma grozījumiem paredzēts noteikt mazāku sodu par luksofora papildsekcijas signāla neievērošanu, kas ir mazāk būtisks pārkāpums nekā aizliedzošā pamatsignāla neievērošana. Par

braukšanu, ja papildsekcijā nav iedegts zaļās bultas signāls, mēdza vadītājam varēs izteikt brīdinājumu vai uzlikt piecu latu lielu sodu, bet citu transportlīdzekļu vadītājam — sodu no 20 līdz 40 latiem.

Savukārt sodu par braukšanu ar transportlīdzekli, kam ir nepietiekams riepu protektora dziļums, varēs attiecināt uz jebkuru transportlīdzekli. Vadītājam par šo pārkāpumu paredzēts izteikt brīdinājumu vai uzlikt naudas sodu no 10 līdz 40 latiem, par transportlīdzekļa ekspluatāciju atbildīgajai personai — naudas sodu no 40 līdz 100 latiem, bet juridiskai personai — no 50 līdz 500 latiem.

Paredzēts arī ieviest atbildību mopēdu vadītājiem par braukšanu bez obligātās civiltiesiskās atbildības apdrošināšanas — soda apmērs ir līdz 20 latiem. Attiecībā uz citiem transportlīdzekļiem sods paliks nemainīgs — no 60 līdz 80 latiem.

Motocikliem tehniskā apskate būs jāveic katru otro gadu

Motocikliem, tricikliem un kvadricikliem tehniskā apskate būs jāveic ik pēc diviem gadiem — to paredz Saeimas Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijas izskatīšanai Saeimā trešajā lasījumā atbalstītie grozījumi Ceļu satiksmes likumā.

Likumprojekts arī paredz, ka pirmā tehniskā apskate jauniem transportlīdzekļiem būs jāveic ne vēlāk kā divus gadus pēc reģistrācijas. Grozījumi attieksies uz vieglajiem automobiļiem, piekabēm ar pilnu masu līdz 3500 kilogramiem, motocikliem, tricikliem un kvadricikliem.

Pašreizējā kārtība noteic, ka pirmā tehniskā apskate jauniem transportlīdzekļiem jāveic ne vēlāk kā piecas dienas pēc reģistrācijas.

Par Ceļu satiksmes likuma grozījumiem vēl trešajā galīgajā lasījumā jālemj Saeimai. Plānots, ka izmaiņas stāsies spēkā nākamā gada 1. janvārī.

VUGD ATGĀDINA

Par apkures ierīču drošu ekspluatāciju

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta statistika liecina, ka ik gadu apkures sezonas laikā dažādu apkures ierīču neatbilstošas ekspluatācijas dēļ notiek vairāki simti ugunsgrēku.

Bieži ugunsgrēku iemesls ir netīrīti dūmvadi un skursteņi. Atcerieties, ka sodrēji jātīrī gan pirms apkures sezonas sākuma, gan apkures sezonas laikā ne retāk kā:

✓ divas reizes apkures sezonā — apkures krāsnīm un virtuves pavardiem;

✓ reizi mēnesī — ilgdedzes speciālajām krāsnīm.

Sodrēju tīrīšanu drīkst veikt sertificēti skursteņslauki.

Ugunsnelaimi var izraisīt ne tikai degoša malka, bet arī kvēlojošas ogles un izdedži, tādēļ ēku tuvumā aizliegts izbērt nenodzēstus izdedžus un ogles. Tie jāizber atbilstoši iekārtotās vietās ne tuvāk par 10 metriem no degtspējīgām ēkām un būvēm.

Ievērojiet, ka virtuves pavarda kurtuves priekšā grīda jāpārklāj ar degtspējīga materiāla loksni, piemēram, skārdu, kuras

izmēriem jābūt ne mazākiem par 50 cm perpendikulāri kurtuves ailai un 70 cm paralēli tai.

Kategoriski aizliegts izmantot bojātas apkures iekārtas un dūmvadus, kā arī krāsnis pārkurināt!

Mierīgu Adventa laiku un Ziemassvētkus

Kluso Adventa laiku un Ziemassvētkus ugunsdzēsēji ik gadu gaida ar bažām, jo decembrī gandrīz katru dienu notiek ugunsgrēki, kuru iemesls ir bez uzraudzības atstāta degoša svece vainagā vai eglītē. Ugunsgrēki, kuru iemesls ir bez uzraudzības atstāta svece, notiek gan dzīvojamās telpās, gan sabiedriskās ēkās un darba kabinetos.

VUGD aicina neatstāt bez uzraudzības Adventa vainagā iedegtas sveces, kā arī pārliecināties, vai vainags nav novietots tuvu viegli uzliesmojošiem priekšmetiem. Arī paši vainagi pārsvarā ir gatavoti no degtspējīgiem materiāliem. Ieteicams iegādāties īpaši vaināgiem domātas svečturus, kas, izdegot svecei, pasargās vainagu no aizdegšanās.

Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldē reģistrētie notikumi

Pamatīgi piedzērās un nozaga automašīnu

Aizdomās par automašīnas zādzību Silmalas pagastā aizturēts piedzēries jauniešs, ziņo Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Kārtības policijas biroja preventīvas nodaļas inspektore Anastasija Laizāne.

Policijā griezās kādā Rēzeknes novada Silmalas pagasta iedzīvotāja un ziņoja, ka nozagta viņai piederošā automašīna. Precīzējot lietas apstākļus, tika noskaidrots, ka iesniedzēja uz neilgu laiku bija atstājusi neaizslēgtu savu transportlīdzekli un atstājusi mašīnā aizdedzes atslēgas. Viņa pat nenonāca, ka kāds varētu izdarīt ko pretlikumīgu. Atgriežoties saimniece vairs neatrada savu transportlīdzekli tajā vietā, kur bija to atstājusi. Viņa sākusī meklēt tuvākajā apkārtnē un pavisam drīz atradusi auto avarējušu grāvī.

Pēc informācijas saņemšanas Rēzeknes iecirkņa policijā tika uzsākts kriminālprocess pēc Krimināllikuma 175. panta 1. daļas — par zādzību. Meklējot vainīgo, jau pēc neilga laika policisti, pārbaudot aizdomās turamo personu loku, ieradās pie kāda 1993. gadā dzimuša jaunieša. Taču nekāda saruna ar jauno vīrieti nesānāca, jo viņš bija pārāk stiprā alkohola reibumā. Par pamatu aizdomām, ka tieši viņš ir vainojams automašīnas zādzībā, bija fakts, ka pie puīša atrada aizdzīta transportlīdzekļa aizdedzes atslēgas.

Policija turpina kriminālprocesa izmeklēšanu.

Nozagta automašīna Viļakā

Aizdomās par automašīnas zādzību Viļakā aizturēts nepilngadīgs jauniešs. 1. decembra agrā rītā Balvu policijas iecirknī saņemts ziņojums, ka no garāžas Viļakā nozagta automašīna. Tika uzsākts kriminālprocess. Veicot izmeklēšanu, tajā pašā dienā policijas darbinieki noskaidroja un aizturēja iespējamo zagli. Meklēšanas rezultātā netālu no garāžas tika atrasta arī pamesta aizdzīta automašīna, tiesa, tā bija cietusi avārijā.

Tiesa piemēroja 1996. gadā dzimušajam pusaudzīmi drošības līdzekli — apcietinājumu. Balvu policijas lietvedībā atrodas vairāki kriminālprocesi par mantiska rakstura noziegumiem, kuros iepriekš bijis iesaistīts aizturētais jauniešs. Uzskatājamā kriminālprocesā turpinās izmeklēšana.

Noskaidrots, kas izsita logus probācijas dienesta ēkai

Policija aizturējusi jaunu vīrieti, kurš tiek turēts aizdomās par logu izsīšanu Valsts probācijas dienesta ēkai.

Kādā novembra vakarā Daugavpili nenoskaidrota persona izsita loga stiklus Valsts probācijas dienesta ēkai. Par notikušo toreiz tika uzsākts kriminālprocess pēc Krimināllikuma 185. panta 1. daļas — par svešas mantas tīšu iznīcināšanu vai bojāšanu. Veicot izmeklēšanu, kriminālpolicijas darbinieki aizdomās par šī likumpārkāpuma izdarīšanu aizturējuši kādu 1991. gadā dzimušu vīrieti, kurš savu vainu jau atzinis. Policija noskaidrojusi, ka aizturētais tiek turēts aizdomās arī par dažādu zādzību izdarīšanu. Daļa kriminālprocesu atrodas izmeklēšanā, bet daļa no tiem jau iztiesāšanā.

Gājējiem arī uz pārejām ir jāuzmanās

Daugavpili notriekts kārtējais gājējs. Divdesmitgadīgs automašīnas Toyota vadītājs uzbraucis 50 gadus vecai sievietei, kura šķērsoja ceļu pa gājēju pāreju. Pēc notikušās sadursmes sieviete ar dažādām traumām medicīniskās palīdzības sniegšanai tika nogādāta slimnīcā. Sākotnējā informācija liecina, ka gājējai pie apģērba nav bijuši gaismu atstarojoši elementi.

Kādu citu dienu Daugavpili vietā un tajā pašā krustojumā stundas laikā tika notriekti divi gājēji. Pulksten 16.30 Audi vadītājs uzbrauca 1926. gadā dzimušai sievietei, kura šķērsoja brauktuvi pa gājēju pāreju. Savukārt 17.20 turpat notriekta 1967. gadā dzimusi sieviete. Abas ar traumām nogādātas slimnīcā.

Lai gan auto vadītājus šādos gadījumos neviens neatbrīvo no atbildības, taču arī gājējiem jāatceras, cik svarīga ir atstarotāju lietošana tumšā laikā. Tas var glābt jūsu dzīvību.

Policija aicina gājējus pirms brauktuves šķērsošanas (arī uz pārejas vai regulējama krustojuma) pārliecināties par drošību un par to, ka automašīnas vadītājs jūs pamanījis un dod ceļu. Jāatceras, ka iestājusies ziema un ceļi var būt slideni, līdz ar to vadītājs, pat laicīgi pamanot gājēju, var nepaspēt strauji apstādināt savu transportlīdzekli.

Ceļu satiksmes noteikumu 24. pants paredz — «Pirms brauktuves šķērsošanas pa gājēju pāreju, kur satiksme netiek regulēta, gājējiem jānovērtē attālums līdz transportlīdzekļiem, kas tuvojas, kā arī jānovērtē to braukšanas ātrums un jāpārliecinās par drošību.»

Automašīna saskrējās ar vilcienu

2. decembrī Daugavpils novada Nīcgales pagastā automašīna saskrējusi ar vilcienu, ziņo A.Laizāne. Negadījums noticis ap pulksten 21.15, kad automašīna Audi sadūrās ar pasažieru vilciena pirmo vagonu. Pēc notikušā slimnīcā ar politraumu tika nogādāta 1991. gadā dzimusi sieviete, veikta pārbaude alkohola noteikšanai organismā. Pārbrauktuve nav aprīkota ar barjeru, bet ar luksoforu.

Policija veic negadījuma izmeklēšanu un skaidro, kurš negadījuma brīdi atradās pie Audi stūres.

Auto no tilta ielidoja upē

2. decembra rītā ap pulksten 8.15 Ludzā 1968. gadā dzimis vīrietis, vadot automašīnu BMW, netika galā ar transportlīdzekļa vadību, kā rezultātā nobrauca no ceļa, sabojāja tilta margas un ielidoja upē. Ceļu satiksmes negadījumā cietis automašīnas pasažieris, 1976. gadā dzimis vīrietis. Policija skaidro, vai transportlīdzekļa vadītājs atradās pie stūres alkohola reibumā. Uzskatājamā kriminālprocesā turpinās izmeklēšana.

Rēzeknes novadā palielinājies zādzību skaits no veikaliem

Pēdējā laikā Rēzeknes novadā reģistrētas vairākas zādzības no veikaliem. Policisti konstatējuši, ka pārsvarā zādzības notiek naktīs, izsītot loga stiklus un iekļūstot telpās. Nesen garnadži iekļuvuši veikālā Rēzeknē, paņēmuši meža un dārza tehniku, savukārt Maltā izsīstis veikala logs un nozagti alkoholistie dzērieni.

Visi apzagtie veikali bija aprīkoti ar signalizāciju, diemžēl apsardzes firmas darbiniekiem nav izdevies notvert likumpārkāpējus. Policija uzsākusi vairākus kriminālprocesus, notiek izmeklēšana.

Negadījumā Viļānu novadā cieta trīs bērni un viņu māte

4. decembra rītā Viļānu pagastā uz autoceļa Varakļāni — Dekšāres 1965. gadā dzimusi sieviete, vadot automašīnu Audi, iespējams, bija izvēlējusies laiku un brauktuves apstākļiem neatbilstošu ātrumu, tāpēc taisnā ceļa posmā auto sāka slidēt un uzbrauca gājējiem, kuri stāvēja ceļa malā. Pēc notikušā ar dažādām traumām slimnīcā tika nogādāti trīs bērni, kas dzimuši 2004., 2005. un 2006. gadā, kā arī viņu māte. Policija skaidro negadījuma apstākļus un iemeslus.

SLUDINĀJUMI

PREIĻU NOVADA DOME aicina novada pagastu un pilsētas iedzīvotājus uz tikšanos ar domes deputātiem, iestāžu un struktūrvienību vadītājiem.

17. decembrī aicinām uz tikšanos Pelēču un Aizkalnes pagasta iedzīvotājus:

- plkst. 13:00 – Pelēču kultūras namā,
- plkst. 14:30 – Ārdavas bibliotēkā,
- plkst. 16:00 – Aizkalnes tautas namā.

18. decembrī aicinām uz sarunu Saunas, Preiļu pagasta un Preiļu pilsētas iedzīvotājus:

- plkst. 12:00 – Salas pamatskolā,
- plkst. 14:00 – Saunas tautas namā (Prikuļos),
- plkst. 16:00 – Liču kultūras namā,
- plkst. 18:00 – Preiļu kultūras nama Mazajā zālē (2. stāvā).

Gaidīsim ikvienu interesentu ar ierosinājumiem domes un domes iestāžu darba pilnveidošanai!

SIA "ALVSTRE" iepērk dzīvsvārā:
govis, bulļus - līdz Ls 0,90/kg
teles - līdz Ls 0,80/kg
piena teļus - līdz Ls 1,50/kg
Cenas norādītas ar PVN.
T. 651 97414

SIA „LATVIJAS GALA”
iepērk liellopus, aitas,
jaunlopus, zīrgus.
Svari. Samaksa tūlītēja.
Tālr. 28761515.

SIA AIBI iepērk liellopus, jaunlopus,
aitas, zīrgus, cūkas un
gaļas šķirnes lopus.
Labas cenas. Samaksa tūlītēja. Svari.
Tālr. 26142514, 20238990.

SIA Lauku Miesnieks
iepērk mājlopus
Augstas cenas.
Samaksa tūlītēja. Svari.
Tālr. 20207132.

ATLIKUŠAS TIKAI 10 DIENAS!

“NOVADNIEKS”
2013. GADAM!

Abonēšanu var veikt jebkurā pasta nodaļā,
pie pastniekiem, Latvijas Pasta mājas lapā www.pasts.lv
vai pa tālruni 67008001 un 27008001.

**ABONĒT redakcijā, Preiļos,
Brīvības ielā 14,
ir ĒRTĀK, ĀTRĀK, LĒTĀK!**

Fiziskās personas, abonējot “NOVADNIEKU” redakcijā **uz visu gadu** un nevis pa mēnešiem,
ietaupīs uz pasta kvīšu rēķina Ls 4,92, kā arī saņems gada abonentu par 11 mēnešu cenu,
t. i., par Ls 36,96, vēl ietaupot 3,36 (KOPĀ ietaupījums – Ls 8,28).

ABONĒT “NOVADNIEKU” uz šiem pašiem noteikumiem var arī redakcijas mājas lapā www.novadnieks.lv sadaļā “Abonēšana”.

AICINĀM abonēt “NOVADNIEKU” redakcijā arī juridiskās personas, jo nebūs jāmaksā par abonēšanas pakalpojumiem.

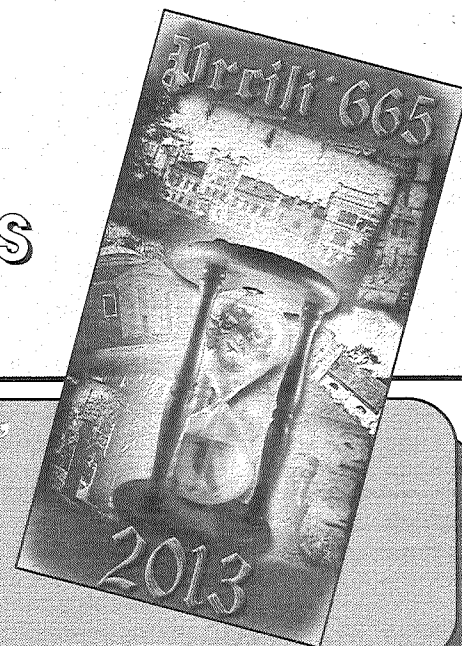
“NOVADNIEKA” viena mēneša abonēšanas cena 2013. gadā:

fiziskām personām Ls 3,36

juridiskām personām Ls 4,24.

(abonēšanas pakalpojumi pastā par vienu preses izdevumu ir Ls 0,41 ar PVN.)

**KATRAM ABONENTAM DĀVANĀ SKAISTS SIENAS
PĀRLIEKAMĀIS KALENDĀRS 2013. GADAM!**

Līvānu novada iedzīvotāji var abonēt „NOVADNIEKU”

ŠODIEN no pulksten 10.30 līdz 13.00

GE Money Bank telpās Līvānos, Dzelzceļa ielā 1.

Būsiēt laipni gaidīti!